C/2025/5511

13.10.2025.

OBAVIJEST KOMISIJE

Smjernice za provedbu Socijalnog fonda za klimatsku politiku

(C/2025/5511)

SADRŽAJ

I. Uvod 3

II. Osnivanje i imenovanje tijela 3

a. Tijela uključena u izvršenje socijalnog plana za klimatsku politiku 4

1. Tijela kojima je povjerena provedba socijalnog plana za klimatsku politiku 4

2. Tijelo/tijela odgovorna za potpisivanje izjave o upravljanju uz zahtjeve za plaćanje 5

3. Tijelo/tijela odgovorna za reviziju sustavâ i operacija 5

b. Komplementarna tijela 6

4. Tijelo odgovorno za koordinaciju pripreme i praćenja socijalnog plana za klimatsku politiku 6

c. Imenovanje od strane država članica 6

d. Revizija koju treba provesti na nacionalnoj razini ako tijela nisu obuhvaćena člankom 11. stavkom 3. Uredbe o Socijalnom fondu za klimatsku politiku ili Mehanizmom za oporavak i otpornost 7

e. Komisijino prihvaćanje imenovanja tijela 8

III. Priprema provedbe socijalnog plana za klimatsku politiku 8

a. Osnivanje nacionalnog koordinacijskog odbora 8

b. Uključenost regionalnih/lokalnih tijela, socijalnih partnera i dionika civilnog društva 9

IV. Praćenje provedbe 9

a. Zajednički pokazatelji 10

b. Zajednički pokazatelji koji se koriste kao ključne etape i ciljne vrijednosti 11

c. Dvogodišnje izvješćivanje o napretku provedbe 11

V. Preuzimanje obveza za dodijeljena financijska sredstva 12

a. Provedbena odluka Komisije u kombinaciji s višegodišnjom odlukom o financiranju 13

b. Pravna obveza 13

c. Pojedinačne proračunske obveze 13

d. Opozivi i preostala odobrena sredstva 14

VI. Zahtjevi za plaćanje 14

a. Podnošenje zahtjeva za plaćanje 14

b. Izjava o upravljanju 15

c. Sažetak revizija 15

VII. Komisijina ocjena i obrada zahtjeva za plaćanje 16

a. Ex ante definicija vrijednosti isplate 16

b. Pozitivna ocjena i plaćanje 16

c. Zadovoljavajuće postizanje ključne etape ili ciljne vrijednosti 16

d. Negativna ocjena ključnih etapa i ciljnih vrijednosti, suspenzija plaćanja 17

e. Odstupanje od početno procijenjenih troškova 17

f. Proporcionalna plaćanja u slučaju ograničenih sredstava 17

g. Znatno podbacivanje i otkazivanje sporazuma 18

VIII. Zaštita financijskih interesa EU-a 18

a. Sustavi upravljanja i kontrole 18

b. Sprečavanje prijevara 19

c. Sukob interesa 19

Posljedice neispunjavanja obveza 20

d. Sprečavanje dvostrukog financiranja i komplementarnost s drugim instrumentima financiranja 20

Faza projektiranja 21

Provedbena faza 21

Uloga Komisije 21

e. Usklađenost s pravilima EU-a o državnim potporama 21

f. Usklađenost s pravilima o javnoj nabavi 23

IX. Digitalni sustav, prikupljanje i pohrana podataka o krajnjim primateljima dodijeljenih financijskih sredstava .. 24

a. Jedinstveni digitalni sustav za registraciju relevantnih informacija o provedbi mjera i ulaganja 24

b. Korištenje elektroničkog sustava za razmjenu podataka između država članica i Komisije 25

c. Prikupljanje, evidentiranje i pohranjivanje podataka o krajnjim primateljima 26

X. Jamstvo, revizija i kontrola 26

a. Ocjena sustava upravljanja i kontrole 27

XI. Smanjenje financijske potpore i povrati 28

XII. Evaluacija Socijalnog fonda za klimatsku politiku i ocjena primjerenosti socijalnih planova za klimatsku politiku 29

a. Evaluacija Socijalnog fonda za klimatsku politiku 29

b. Ocjena primjerenosti socijalnih planova za klimatsku politiku 30

c. Održivost ulaganja 30

XIII. Informiranje, komunikacija i vidljivost 30

a. Vidljivost i informacije za krajnje primatelje 30

b. Objava podataka o krajnjim primateljima te mjerama i ulaganjima provedenima u okviru Socijalnog fonda za klimatsku politiku 32

c. Komunikacijska strategija o socijalnom planu za klimatsku politiku 32

d. Horizontalne komunikacijske aktivnosti na europskoj razini 33

I. **Uvod**

Cilj Socijalnog fonda za klimatsku politiku (SCF), uspostavljenog Uredbom (EU) 2023/955 Europskog parlamenta i Vijeća ([1]) (Uredba o Socijalnom fondu za klimatsku politiku), je doprinijeti socijalno pravednoj tranziciji prema klimatskoj neutralnosti.

Socijalni fond za klimatsku politiku posebno je namijenjen ublažavanju socijalnih učinaka uključivanja emisija stakleničkih plinova iz zgrada i cestovnog prometa u područje primjene Direktive 2003/87/EZ ([2]) (Direktiva o ETS-u). Novi sustav trgovanja emisijama (ETS2) uspostavljen poglavljem IV. točkom (a) Direktive o ETS-u obuhvaća sektore zgrada, cestovnog prometa i male industrije koji nisu obuhvaćeni postojećim sustavom EU-a za trgovanje emisijama. Iz Socijalnog fonda za klimatsku politiku financira se potpora koju države članice pružaju ranjivim kućanstvima, ranjivim mikropoduzećima i ranjivim korisnicima usluga prijevoza koji su posebno pogođeni povećanjem cijena fosilnih izvora energije i troškova prijevoza kao rezultat provedbe sustava ETS2.

Svrha je ovih Smjernica pomoći državama članicama u provedbi njihovih socijalnih planova za klimatsku politiku u skladu s Uredbom o Socijalnom fondu za klimatsku politiku. One dopunjuju Smjernice za socijalne planove za klimatsku politiku ([3]) i Tehničke smjernice za primjenu načela nenanošenja bitne štete ([4]) i njihove priloge ([5]).

Ovim se Smjernicama ne prejudiciraju buduće pravne odredbe u kontekstu višegodišnjeg financijskog okvira (VFO) za razdoblje nakon 2027. Ove će Smjernice, prema potrebi, bit revidirane kako bi se uskladile sa svim budućim pravnim odredbama primjenjivima u okviru VFO-a za razdoblje nakon 2027., uključujući moguće izmjene metode provedbe, te kako bi se osiguralo da se mjere i ulaganja nastave djelotvorno provoditi.

U skladu s člankom 4. stavkom 1. i uvodnom izjavom 17. Uredbe o Socijalnom fondu za klimatsku politiku, svaka država članica trebala bi Komisiji dostaviti svoj socijalni plan za klimatsku politiku do 30. lipnja 2025.

U okviru Socijalnog fonda za klimatsku politiku dodijelit će se 65 milijardi EUR za razdoblje od 1. siječnja 2026. do 31. prosinca 2032. S obveznim doprinosom država članica u iznosu od najmanje 25 % procijenjenih ukupnih troškova njihovih socijalnih planova za klimatsku politiku, Socijalni fond za klimatsku politiku raspolagat će s najmanje 86,7 milijardi EUR. Socijalni fond za klimatsku politiku trebao bi početi s radom 1. siječnja 2026., najmanje godinu dana prije nego što ETS2 postane potpuno operativan i dvije godine prije početka novog VFO-a 2028. Taj rani početak pridonijet će neometanom uvođenju sustava ETS2.

Rok za prenošenje Direktive (EU) 2023/959 o uspostavi sustava ETS2 bio je 30. lipnja 2024 ([6]). U skladu s člankom 16. stavkom 3. točkom (a) podtočkom i. Uredbe o Socijalnom fondu za klimatsku politiku, Komisija će ocijeniti relevantnost socijalnog plana za klimatsku politiku, uzimajući u obzir odgovara li on socijalnim učincima i izazovima s kojima se suočavaju ranjiva kućanstva, mikropoduzeća i korisnici usluga prijevoza, a koji proizlaze iz sustava ETS2. Stoga neprenošenje sustava ETS2 dovodi do toga da socijalni plan za klimatsku politiku ne može ispuniti zahtjev relevantnosti ni opći cilj Socijalnog fonda za klimatsku politiku.

Ako država članica službeno dostavi svoj socijalni plan za klimatsku politiku, ali nije prenijela Direktivu (EU) 2023/959 o uspostavi sustava ETS2, Komisija neće moći ocijeniti dostavljeni socijalni plan za klimatsku politiku. U tom slučaju, posebno ako država članica nije utvrdila pravne obveze za regulirane subjekte na svojem državnom području da predaju emisijske jedinice u okviru sustava ETS2 ekvivalentne njihovim verificiranim emisijama, socijalni plan za klimatsku politiku smatrat će se nerelevantnim jer se ne može dokazati socijalni učinak, kako je propisano člankom 16. stavkom 3. točkom (a) podtočkom i. Uredbe o Socijalnom fondu za klimatsku politiku. U tom slučaju Komisija će izdati provedbenu odluku koja sadržava negativnu ocjenu socijalnog plana za klimatsku politiku u skladu s člankom 17. stavkom 4. Uredbe o Socijalnom fondu za klimatsku politiku.

II. **Osnivanje i imenovanje tijela**

U skladu s člankom 11. stavkom 3., člankom 21. stavkom 1. i Prilogom III. Uredbi o Socijalnom fondu za klimatsku politiku, svaka država članica mora uspostaviti **djelotvoran i učinkovit sustav unutarnje kontrole.** To uključuje imenovanje tijela odgovornih za različite aspekte provedbe socijalnog plana za klimatsku politiku i reviziju sustavâ i operacija povezanih sa socijalnim planovima za klimatsku politiku.

([1]) Uredba (EU) 2023/955 Europskog parlamenta i Vijeća od 10. svibnja 2023. o uspostavi Socijalnog fonda za klimatsku politiku i o izmjeni Uredbe (EU) 2021/1060 (SL L 130, 16.5.2023., str. 1.).

([2]) Direktiva 2003/87/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 13. listopada 2003. o uspostavi sustava trgovanja emisijskim jedinicama stakleničkih plinova unutar Zajednice i o izmjeni Direktive Vijeća 96/61/EZ (Tekst značajan za EGP), SL L 275, 25.10.2003., str. 32.

([3]) C(2025) 881 final.

([4]) C(2025) 880 final.

([5]) C(2025) 880 final, Prilozi 1. i 2.

([6]) Članak 3. drugi podstavak Direktive (EU) 2023/959.

Kako bi se iskoristilo postojeće iskustvo i smanjilo administrativno opterećenje, **države članice** mogu, podložno svojim pravnim i regulatornim okvirima i potvrdi Komisije, **imenovati jedno tijelo** za obavljanje funkcija navedenih u odjeljcima (a) i (b) u nastavku, koordinaciju pripreme i praćenja socijalnog plana za klimatsku politiku, provedbu socijalnog plana za klimatsku politiku, potpisivanje izjave o upravljanju i pripremu zahtjeva za plaćanje upućenih Komisiji. Na primjer, države članice provedbu socijalnog plana za klimatsku politiku ili Mehanizma za oporavak i otpornost mogu povjeriti upravljačkim tijelima programâ kohezijske politike. Osim toga, države članice moraju imenovati tijelo ili tijela koja će provoditi revizije sustavâ i operacija na način kojim se osigurava njihova funkcionalna neovisnost.

a. ***Tijela uključena u izvršenje socijalnog plana za klimatsku politiku***

Sljedeće funkcije tijela uključenih u izvršenje socijalnog plana za klimatsku politiku posebno su definirane u Uredbi o Socijalnom fondu za klimatsku politiku i njezinu Prilogu III. Moraju se izvršavati sljedeće funkcije:

1. *Tijela kojima je povjerena provedba socijalnog plana za klimatsku politiku*

— **upravljanje mjerama i/ili ulaganjima** navedenima u socijalnim planovima za klimatsku politiku radi ostvarivanja njihovih ciljeva i dodjeljivanja povezanih odgovornosti i funkcija,

— osiguravanje pouzdanih sustava za zaštitu **financijskih interesa EU-a**, pri čemu se posebna pozornost posvećuje sprečavanju, otkrivanju, prijavljivanju i ispravljanju prijevara, korupcije i sukoba interesa, i osiguravanje usklađenosti s primjenjivim pravilima, posebno onima o državnim potporama i javnoj nabavi. To uključuje brzo otkrivanje i uklanjanje svih nepravilnosti,

— uspostava djelotvornih i proporcionalnih **mjera** i postupaka **za borbu protiv prijevara**, prilagođenih rizicima utvrđenima u strategiji za borbu protiv prijevara,

— provođenje **provjera upravljanja** kako bi se pregledom dokumentacije i provjerama na licu mjesta provjerilo jesu li postignute ključne etape i ciljne vrijednosti Socijalnog fonda za klimatsku politiku te postoje li ozbiljne nepravilnosti, konkretno prijevara, korupcija i sukob interesa, ili dvostruko financiranje,

— potvrđivanje i dostavljanje dokaza Komisiji da su **ciljne vrijednosti i ključne etape stvarno postignute** te sudjelovanje u dijalogu s Komisijom o napretku u provedbi,

— osiguravanje da krajnji primatelji dodijeljenih financijskih sredstava prime dospjele iznose, ovisno o dostupnosti sredstava,

— prikupljanje i sigurna pohrana **podataka** i svih drugih važnih informacija **u skladu s člankom 21. stavkom 2. točkom (d)** Uredbe o Socijalnom fondu za klimatsku politiku, uključujući **rezultate revizije i kontrole te daljnje postupanje u vezi s njima**, kako bi se osigurao pouzdan revizijski trag,

— prikupljanje i sigurna pohrana **podataka o mjerama i ulaganjima** te njihovim ključnim etapama i ciljnim vrijednostima **u skladu s člankom 21. stavkom 2. točkom (d) podtočkom iv.** Uredbe o Socijalnom fondu za klimatsku politiku,

— prikupljanje **podataka o napretku provedbe socijalnog plana za klimatsku politiku** i o zajedničkim pokazateljima u skladu s člankom 24. stavkom 1. Uredbe o Socijalnom fondu za klimatsku politiku kako bi se osiguralo djelotvorno praćenje,

— provedba **aktivnosti informiranja, komunikacije i vidljivosti** u skladu s člankom 23. Uredbe o Socijalnom fondu za klimatsku politiku, uključujući objavljivanje podataka o krajnjim primateljima na jedinstvenoj internetskoj stranici, ako ta zadaća nije povjerena nacionalnom koordinacijskom tijelu.

Tijela odgovorna za provedbu socijalnog plana za klimatsku politiku mogu biti nacionalna, regionalna ili lokalna tijela, ovisno o postojećim nacionalnim pravnim i regulatornim okvirima te vrsti mjera i ulaganja uključenih u socijalni plan za klimatsku politiku. Države članice same odlučuju o raspodjeli odgovornosti među tijelima, uzimajući u obzir potrebu da se osigura djelotvorna provedba socijalnog plana za klimatsku politiku kako bi ranjiva kućanstva, mikropoduzeća i korisnici usluga prijevoza imali koristi od mjera i ulaganja.

Ako su regionalna tijela zadužena za provedbu socijalnog plana za klimatsku politiku, imat će iste vrste odgovornosti kao i nacionalna tijela.

2. *Tijelo/tijela odgovorna za potpisivanje izjave o upravljanju uz zahtjeve za plaćanje*

Tijelo/tijela odgovorna za potpisivanje izjave o upravljanju uz zahtjeve za plaćanje obavljat će sljedeće funkcije:

— **osiguravanje** provedbe učinkovitih i razmjernih mjera za zaštitu financijskih interesa EU-a, uzimajući u obzir utvrđene rizike,

— **konsolidacija** i nadgledanje rada provedbenih tijela radi osiguravanja dosljednosti i kvalitete socijalnog plana za klimatsku politiku,

— **pružanje jamstva** Komisiji da je provedba socijalnog plana za klimatsku politiku u skladu s primjenjivim standardima, pravilima i propisima,

— **potvrđivanje** da **zahtjevi za plaćanje uključuju samo postignute ključne etape i ciljne vrijednosti**, čime se osiguravaju točnost, pouzdanost i vjerodostojnost podataka. To uključuje vođenje elektroničke evidencije svih elemenata provjere u skladu s pravilima i postupcima,

— **provjera** jesu li nepravilnosti utvrđene u završnim izvješćima o reviziji i kontroli u vezi sa zahtjevima za plaćanje na odgovarajući način riješene i ispravljene na razini predmetnih krajnjih primatelja.

Komisija je 18. travnja 2023 ([7]). objavila izjavu o dogovoru koji su suzakonodavci postigli na temelju Priloga III. Uredbi o Socijalnom fondu za klimatsku politiku. U toj se izjavi naglašava da imenovanje više od jednog tijela za potpisivanje izjava o upravljanju uz zahtjeve za plaćanje može dovesti do neučinkovitosti i smanjenja odgovornosti te zbrke u pogledu uloga tijela.

3. *Tijelo/tijela odgovorna za reviziju sustavâ i operacija*

Tijelo/tijela koja provode reviziju sustavâ i operacija bit će odgovorna za sljedeće zadaće:

— **provođenje revizija sustava** u smislu funkcioniranja sustava upravljanja i kontrole te **revizija operacija** kako bi se Komisiji pružilo razumno jamstvo da su postignute **ključne etape i ciljne vrijednosti** uključene u **zahtjeve za plaćanje**,

— **provjera djelotvornog funkcioniranja sustavâ upravljanja i kontrole te postupka imenovanja tijela** u skladu s ključnim zahtjevima utvrđenima u Uredbi o Socijalnom fondu za klimatsku politiku i njezinu Prilogu III,

— **osiguravanje** da su u njihovu radu obuhvaćeni svi relevantni elementi kako bi se **zajamčila zaštita financijskih interesa EU-a** dobivanjem jamstva da su uspostavljeni sustavi za sprečavanje, otkrivanje, prijavljivanje i ispravljanje prijevara, korupcije i sukoba interesa te za osiguravanje usklađenosti sa zahtjevima jedinstvenog tržišta (pravila o javnoj nabavi i državnim potporama),

— **provođenje** svih aktivnosti revizije u skladu s **međunarodno prihvaćenim revizijskim standardima**,

— **dostavljanje sažetka** izvršenih **revizija** i provedenih mjera, za svaki zahtjev za plaćanje, kako bi se zaštitili interesi EU-a, s naglaskom na:

  — nepostojanje sukoba interesa,

  — provedbu mjera za borbu protiv prijevara,

  — sprečavanje korupcije i dvostrukog financiranja.

Revizorsko tijelo mora biti javno tijelo, iako se posebne revizijske zadaće mogu delegirati ili eksternalizirati javnim ili privatnim tijelima pod njegovim nadzorom i odgovornošću.

([7]) Bruxelles, 18. travnja 2023. (OR. en, pl) 7984/23 ADD 1, međuinstitucijski predmet: 2021/0206 (COD).

b. ***Komplementarna tijela***

Kako je navedeno u Smjernicama za socijalne planove za klimatsku politiku te uzimajući u obzir višesektorsku prirodu Socijalnog fonda za klimatsku politiku, države članice potiču se da uspostave nacionalno koordinacijsko tijelo za socijalni plan za klimatsku politiku.

1. *Tijelo odgovorno za koordinaciju pripreme i praćenja socijalnog plana za klimatsku politiku*

Člankom 6. stavkom 3. Uredbe o Socijalnom fondu za klimatsku politiku utvrđeno je da socijalni planovi za klimatsku politiku moraju biti u skladu s informacijama uključenima u druge programe i zakonodavstvo EU-a i obvezama koje su države članice preuzele u okviru drugih programa i zakonodavstva EU-a. U tu se svrhu države članice potiču da uspostave posebno tijelo koje osigurava opću koordinaciju u različitim područjima.

Nacionalno koordinacijsko tijelo može obavljati sljedeće funkcije:

— osiguravanje **usklađenosti** socijalnog plana za klimatsku politiku s drugim nacionalnim političkim inicijativama,

— osiguravanje **dosljednosti** i **komplementarnosti** između socijalnog plana za klimatsku politiku i akcijskog plana za provedbu europskog stupa socijalnih prava, programâ kohezijske politike, plana za oporavak i otpornost, nacionalnog plana obnove zgrada, integriranog nacionalnog energetskog i klimatskog plana i plana za pravednu tranziciju,

— **koordinacija** s tijelima odgovornima za djelotvorno planiranje i provedbu djelovanja i tijelom ili tijelima odgovornima za potpisivanje izjave o upravljanju radi djelotvornog praćenja zahtjeva za plaćanje,

— **posredovanje** među tijelima odgovornima za provedbu kako bi se riješila pitanja provedbe,

— **djelovanje kao jedinstvena kontaktna točka** za odjele Komisije, Europski revizorski sud i druga relevantna tijela ili institucije EU-a,

— **nadgledanje** periodičnog praćenja, izvješćivanja (u skladu s člankom 24. Uredbe o Socijalnom fondu za klimatsku politiku) i evaluacija, prema potrebi,

— **osiguravanje** provedbe komunikacijskih aktivnosti za informiranje javnosti o potpori EU-a i širenje informacija o djelovanjima provedenima u okviru socijalnog plana za klimatsku politiku,

— **nadziranje** objave podataka o krajnjim primateljima (i o ugovarateljima i podugovarateljima ako je krajnji primatelj javni naručitelj) radi održavanja transparentnosti.

Bez obzira na to koje tijelo ili tijela obavlja te upravljačke funkcije, ona se moraju stvarno razdvojiti od tijela koje obavlja revizijske funkcije kako bi se omogućilo provođenje odgovarajućih i neovisnih revizija sustavâ i operacija.

c. ***Imenovanje od strane država članica***

Tijelo ili tijela navedena u točki (a) ovog odjeljka moraju biti imenovana u skladu s Prilogom III. Uredbi o Socijalnom fondu za klimatsku politiku i nacionalnim okvirom. Imenovanje koordinacijskog tijela iz točke (b) mora biti u skladu s nacionalnim okvirom, a postupak imenovanja na temelju Priloga III. Uredbi o Socijalnom fondu za klimatsku politiku se ne primjenjuje.

U skladu s člankom 11. stavkom 3. Uredbe o Socijalnom fondu za klimatsku politiku, ako država članica odluči dodijeliti ulogu tijela kojem je povjerena provedba socijalnog plana za klimatsku politiku upravljačkom tijelu programâ kohezijske politike na temelju Uredbe (EU) 2021/1060 Europskog parlamenta i Vijeća ([8]) (Uredba o zajedničkim odredbama – CPR), Komisija će smatrati da su postojeći sustavi upravljanja i kontrole koji su već uspostavljeni u skladu sa zahtjevima Uredbe o Socijalnom fondu za klimatsku politiku.

Ta se odredba primjenjuje na nacionalna tijela, regionalna tijela ili tijela druge razine.

([8]) Uredba (EU) 2021/1060 Europskog parlamenta i Vijeća od 24. lipnja 2021. o utvrđivanju zajedničkih odredaba o Europskom fondu za regionalni razvoj, Europskom socijalnom fondu plus, Kohezijskom fondu, Fondu za pravednu tranziciju i Europskom fondu za pomorstvo, ribarstvo i akvakulturu te financijskih pravila za njih i za Fond za azil, migracije i integraciju, Fond za unutarnju sigurnost i Instrument za financijsku potporu u području upravljanja granicama i vizne politike (SL L 231, 30.6.2021., str. 159).

S obzirom na sinergije predviđene tom odredbom i prirodu zadaća koje obavljaju druge vrste tijela u okviru programa kohezijske politike i Mehanizma za oporavak i otpornost, Komisija bi mogla primijeniti pojednostavnjeni postupak u nekoliko drugih situacija kako je detaljno opisano u nastavku.

Tijela u skladu s Uredbom o zajedničkim odredbama:

i. Upravljačkom tijelu u skladu s Uredbom o zajedničkim odredbama dodijeljena je uloga tijela odgovornog za potpisivanje izjave o upravljanju priložene zahtjevu za plaćanje u skladu s Uredbom o Socijalnom fondu za klimatsku politiku.

ii. Posredničkom tijelu u skladu s Uredbom o zajedničkim odredbama dodijeljena je uloga tijela koje provodi socijalni plan za klimatsku politiku u okviru Uredbe o Socijalnom fondu za klimatsku politiku, pod uvjetom da je posredničkom tijelu delegirano da ispuni sve relevantne zadaće upravljačkog tijela za programe kohezijske politike.

iii. Revizijskom tijelu u skladu s Uredbom o zajedničkim odredbama dodijeljena je uloga tijela koje provodi revizije u skladu s Uredbom o Socijalnom fondu za klimatsku politiku.

Tijela u okviru Mehanizma za oporavak i otpornost

Zbog sličnosti sa strukturama i postupcima za upravljanje i kontrolu uspostavljenima na nacionalnoj i regionalnoj razini za upravljanje Mehanizmom za oporavak i otpornost njegove strukture mogle bi se koristiti i (ako se razlikuju od tijela koja provode programe kohezijske politike) za izravnu provedbu djelovanja u okviru socijalnih planova za klimatsku politiku. U takvim slučajevima smatrat će se da su postojeći sustavi upravljanja i kontrole koje su uspostavile države članice u skladu sa zahtjevima Uredbe o Socijalnom fondu za klimatsku politiku.

Svaka država članica mora Komisiji službeno dostaviti popis tijela odgovornih za zadaće Socijalnog fonda za klimatsku politiku, bilo pri podnošenju svojeg socijalnog plana za klimatsku politiku ili kasnije, prije njihova imenovanja, osiguravajući da su provjereni i potvrđeni sljedeći elementi:

(a) tijela imaju zakonske ovlasti na nacionalnoj razini;

(b) tijela imaju potrebne resurse i kapacitete za obavljanje dodatnih zadaća u okviru Socijalnog fonda za klimatsku politiku;

(c) države članice trebale bi osigurati da provedba socijalnog plana za klimatsku politiku neće ugroziti provedbu drugih fondova EU-a za koje su odgovorna novoimenovana tijela Socijalnog fonda za klimatsku politiku; i

(d) države članice trebale bi osigurati poštovanje primjenjivih zahtjeva iz Priloga III. Uredbi o Socijalnom fondu za klimatsku politiku.

Ako imenovana tijela nisu upravljačka tijela programa kohezijske politike navedena u članku 11. stavku 3. Uredbe o Socijalnom fondu za klimatsku politiku ili Mehanizmu za oporavak i otpornost, Komisija će na pojedinačnoj osnovi potvrditi prikladnost tog tijela za ispunjavanje uloge koju je dodijelila država članica, kako je opisano u točki II. podtočki (d) ovih Smjernica.

U svakom slučaju, sva tijela uključena u provedbu fondova kohezijske politike EU-a i/ili Mehanizma za oporavak i otpornost sa znatnim nedostacima koje su potvrdili Komisija, Europski revizorski sud ili bilo koje drugo nacionalno revizorsko tijelo moraju biti isključena iz prethodno navedenog pojednostavnjenog postupka imenovanja.

d. *Revizija koju treba provesti na nacionalnoj razini ako tijela nisu obuhvaćena člankom 11. stavkom 3. Uredbe o Socijalnom fondu za klimatsku politiku ili Mehanizmom za oporavak i otpornost*

Svaki subjekt odgovoran za provedbu socijalnog plana za klimatsku politiku i/ili potpisivanje izjave o upravljanju u okviru Socijalnog fonda za klimatsku politiku **koji prethodno nije bio uključen u** programe kohezijske politike ili Mehanizam za oporavak i otpornost (kako je prethodno opisano) trebao bi biti predmet revizije koju provodi revizorsko tijelo. U okviru te revizije trebalo bi trebalo ocijeniti ispunjavaju li tijela kriterije sustava unutarnje kontrole utvrđene u Prilogu III. Uredbi o Socijalnom fondu za klimatsku politiku prije dovršetka postupka imenovanja. Revizija se mora provesti i nad bilo kojim subjektom s potvrđenim znatnim nedostacima ([9]) u provedbi kohezijskih fondova ili Mehanizma za oporavak i otpornost koje država članica ipak odluči imenovati.

([9]) Vidjeti kategorije 3. i 4. u odjeljku o ocjeni sustavâ upravljanja i kontrole u nastavku.

Treba napomenuti da se ocjena usklađenosti s ključnim zahtjevima utvrđenima u Prilogu III. Uredbi o Socijalnom fondu za klimatsku politiku odnosi na primjerenost strukture sustava upravljanja i kontrole. To znači da je Komisiji, kako bi prihvatila imenovanje tijela, potrebno mišljenje o uspostavi sustavâ. Međutim, u ovom trenutku nije joj potrebno mišljenje o djelotvornosti sustava upravljanja i kontrole u praksi. Opseg i ciljevi ove revizije detaljnije su opisani u odjeljku X. ovih Smjernica.

Ako se dostatno jamstvo ne može dobiti prije donošenja socijalnog plana za klimatsku politiku, plan bi trebao uključivati ključnu etapu koju treba postići prije bilo kakvog plaćanja te bi od revizorskog tijela trebalo dobiti pozitivno revizorsko mišljenje o tim subjektima. Ako država članica ne predloži takvu ključnu etapu u socijalnom planu za klimatsku politiku, Komisija će zatražiti takvu ključnu etapu pri ocjenjivanju socijalnog plana za klimatsku politiku, kako je utvrđeno u članku 17. stavku 3. točki (c) Uredbe o Socijalnom fondu za klimatsku politiku.

e. *Komisijino prihvaćanje imenovanja tijela*

Komisija će u načelu prihvatiti postupak imenovanja opisan u točki (a) ovog odjeljka bez dodatne kontrole ako imenovano revizorsko tijelo već pruža jamstvo u okviru programa kohezijske politike ili Mehanizma za oporavak i otpornost.

Ako država članica kao **revizorsko tijelo za reviziju odluči imenovati novi subjekt** koji nema prethodno iskustvo u reviziji kohezijskih fondova ili Mehanizma za oporavak i otpornost, Komisija će preispitati ustroj imenovanog revizorskog tijela, a možda i drugih tijela odgovornih za provedbu socijalnog plana za klimatsku politiku. Komisija će **provjeriti usklađenost s Uredbom o Socijalnom fondu za klimatsku politiku i međunarodnim revizijskim standardima čim prije, a možda i u okviru ocjene socijalnog plana za klimatsku politiku ili neposredno nakon njegova službenog donošenja**.

Člankom 17. stavkom 3. točkom (c) Uredbe o Socijalnom fondu za klimatsku politiku od država članica zahtijeva se da uklone sve nedostatke u sustavima unutarnje kontrole prije prvog plaćanja. Ako se dostatno jamstvo ne može dobiti prije njegova donošenja, socijalni plan za klimatsku politiku bi trebao uključivati **dodatnu mjeru** (ključnu etapu) za koju Komisija mora pozitivno ocijeniti ta revizorska tijela koja nemaju prethodno iskustvo u reviziji kohezijskih fondova i/ili Mehanizma za oporavak i otpornost. Ako država članica ne predloži takvu ključnu etapu u socijalnom planu za klimatsku politiku, Komisija će je zatražiti pri ocjeni socijalnog plana za klimatsku politiku (članak 17. stavak 3. točka (c) Uredbe o Socijalnom fondu za klimatsku politiku). Ta se ključna etapa mora postići prije prvog plaćanja.

III. **Priprema provedbe socijalnog plana za klimatsku politiku**

a. *Osnivanje nacionalnog koordinacijskog odbora*

Člankom 21. stavkom 1. Uredbe o Socijalnom fondu za klimatsku politiku utvrđena je potreba za osiguravanjem djelotvornog i učinkovitog sustava unutarnje kontrole. Prilogom III. Uredbi o Socijalnom fondu za klimatsku politiku utvrđena su tijela i postupci kojima se osigurava da će ta tijela dobiti jamstvo.

Kako bi se olakšala suradnja s dionicima, države članice potiču se da osiguraju **platformu za nacionalnu koordinaciju provedbe socijalnog plana za klimatsku politiku** kako bi se dijalog s dionicima organizirao na način koji omogućuje jasnoću u smislu vremenskog rasporeda, načina na koji dionici mogu sudjelovati u dijalogu i koordinacije na nacionalnoj razini. Uspostavom takve platforme olakšat će se rad tijela odgovornog za koordinaciju pripreme i praćenja nacionalnog socijalnog plana za klimatsku politiku.

Mogao bi se osnovati nacionalni koordinacijski odbor koji bi se sastojao od struktura koje su države članice uspostavile za **upravljanje, koordinaciju i provedbu svojeg socijalnog plana za klimatsku politiku** te za raspravu o njemu s **relevantnim dionicima**. Osim pružanja potpore djelotvornoj provedbi socijalnog plana za klimatsku politiku, taj bi koordinacijski odbor osigurao da se socijalni plan za klimatsku politiku provodi u skladu s drugim nacionalnim strategijama i programima financiranja EU-a te politikama EU-a.

Nacionalni koordinacijski odbor mogao bi, među ostalim zadaćama, obavljati sljedeće aktivnosti:

— praćenje napretka postignutog u provedbi socijalnog plana za klimatsku politiku i postizanju ključnih etapa i ciljnih vrijednosti,

— rješavanje posebnih pitanja i problema koji utječu na uspješnost mjera i ulaganja,

— ocjena doprinosa socijalnog plana za klimatsku politiku rješavanju izazova utvrđenih u nacionalnom energetskom i klimatskom planu države članice ili drugim instrumentima i programima koji utječu na Socijalni fond za klimatsku politiku,

— praćenje napretka postignutog u provedbi evaluacija,

— praćenje napretka ostvarenog u izvješćivanju o pokazateljima rezultata, ostvarenja i konteksta, u provedbi evaluacija i sinteza evaluacija te u praćenju nalaza,

— osiguravanje da se poduzimaju komunikacijske aktivnosti i aktivnosti za povećanje vidljivosti te da se postiže napredak u izgradnji administrativnih kapaciteta javnih institucija,

— praćenje uključenosti partnera i korisnika, osiguravanje učinkovitog sudjelovanja ključnih dionika i poticanje načela partnerstva.

Takav odbor mogao bi promicati i razmjenu stajališta o metodologiji koja se upotrebljava za preispitivanje ključnih etapa i ciljnih vrijednosti te o izvješćivanju o provedbi socijalnog plana za klimatsku politiku ili o svim promjenama socijalnog plana za klimatsku politiku svake dvije godine. Naposljetku, mogao bi podnijeti prijedloge provedbenim tijelima socijalnog plana za klimatsku politiku, posebno o mogućim načinima smanjenja birokracije za krajnje primatelje i poboljšanja djelotvornosti mjera i ulaganja.

Nacionalni koordinacijski odbor trebao bi biti prilagođen posebnim potrebama, institucionalnim okvirima i upravljačkim strukturama dotične države članice. Hoće li takav odbor biti djelotvoran u podupiranju provedbe socijalnog plana za klimatsku politiku i postizanja željenih ishoda ovisit će o čimbenicima kao što su **razina uključenosti dionika, učinkovitost administrativnih postupaka i njihova prilagodljivost**.

Države članice svakako se potiču da u svoje nacionalne koordinacijske odbore uključe predstavnike relevantnih ministarstava i agencija, lokalne i regionalne vlasti, socijalne partnere i druge relevantne dionike te predstavnike Komisije.

Preporučuje se da svaki nacionalni koordinacijski odbor donese poseban poslovnik, uključujući odredbe o sprečavanju svakog sukoba interesa i primjeni načela transparentnosti. Tim će se poslovnikom urediti postupak donošenja odluka svakog nacionalnog odbora u skladu s relevantnim nacionalnim okvirom. Odbor bi se trebao sastajati najmanje jednom godišnje i organizirati *ad hoc* sastanke kada postoje relevantna pitanja koja utječu na napredak socijalnog plana za klimatsku politiku u postizanju njegovih ciljeva.

b. *Uključenost regionalnih/lokalnih tijela, socijalnih partnera i dionika civilnog društva*

Kako bi se osigurala djelotvorna provedba socijalnog plana za klimatsku politiku i dosljedno praćenje, države članice svakako se potiču da u postupak provedbe uključe razne dionike, posebno regionalne i lokalne.

Uključivanje lokalnih i regionalnih tijela i relevantnih dionika u provedbu socijalnog plana za klimatsku politiku i. osigurat će preuzimanje odgovornosti za provedbu socijalnog plana za klimatsku politiku i predanost njegovoj provedbi, ii. pomoći će osigurati da mjere i ulaganja budu usmjereni na ranjiva kućanstva i mikropoduzeća koja bi u konačnici trebala imati koristi od socijalnog plana za klimatsku politiku i iii. pokazati da će se mnoga ulaganja iz Socijalnog fonda za klimatsku politiku provesti na lokalnoj i regionalnoj razini (energetska obnova, javni prijevoz itd.).

Osim regionalnih i lokalnih dionika, **organizacije civilnog društva, socijalni partneri, sektorski predstavnici** i drugi subjekti koji mogu osigurati dovoljno različita stajališta i sveobuhvatno pratiti proces provedbe trebali bi biti uključeni u provedbu socijalnog plana za klimatsku politiku.

IV. **Praćenje provedbe**

Okvir za praćenje provedbe socijalnog plana za klimatsku politiku utvrđen je u članku 24. Uredbe o Socijalnom fondu za klimatsku politiku. U njemu se navodi da države članice moraju dostaviti Komisiji izvješće o provedbi svojih socijalnih planova za klimatsku politiku **svake dvije godine** istodobno kad i izvješće o napretku svojih integriranih nacionalnih energetskih i klimatskih planova. Države članice u svoje dvogodišnje izvješćivanje o napretku moraju uključiti relevantne zajedničke pokazatelje utvrđene u Prilogu IV. Uredbi o Socijalnom fondu za klimatsku politiku.

Komisija je također dužna pratiti provedbu Socijalnog fonda za klimatsku politiku i mjeriti napredak u postizanju njegovih ciljeva. Općenito, praćenje provedbe trebalo bi biti ciljano, a krajnjim primateljima sredstava iz Socijalnog fonda za klimatsku politiku trebalo bi nametnuti proporcionalne zahtjeve u pogledu izvješćivanja. Komisija će za izvješćivanje, praćenje i evaluaciju Socijalnog fonda za klimatsku politiku koristiti zajedničke pokazatelje.

Djelotvorno praćenje provedbe socijalnih planova za klimatsku politiku te jasno i transparentno izvješćivanje preduvjeti su za osiguravanje transparentnosti i odgovornosti prema dionicima i javnosti te za obavješćivanje o napretku i postignutim rezultatima. Za takvo agregirano izvješćivanje na razini Socijalnog fonda za klimatsku politiku potrebni su dosljedni i usporedivi podaci koji se temelje na pouzdanim mehanizmima praćenja i prikupljanja podataka. Praćenje može pomoći i u predviđanju uskih grla u provedbi i poduprijeti razvoj mjera ublažavanja ili, s druge strane, pomoći u utvrđivanju dobrih praksi. Uz učinkovito praćenje moguće je mjeriti i ukupni napredak Socijalnog fonda za klimatsku politiku u postizanju njegovih ciljeva te pružiti bazu dokaza za kasnije evaluacije Socijalnog fonda za klimatsku politiku (vidjeti odjeljak VII.). Dvije ključne komponente okvira za praćenje Socijalnog fonda za klimatsku politiku prikazane su u tablici 1.

Tablica 1

Ključne komponente okvira za praćenje Socijalnog fonda za klimatsku politiku

	Ključne etape i ciljne vrijednosti	Zajednički pokazatelji
Datum zahtjeva	Države članice dostavljaju ažurirane informacije (do dva puta godišnje) o postignutim ključnim etapama i ciljnim vrijednostima, uključujući one utvrđene zajedničkim pokazateljima, koje će Komisija koristiti za unos u sustav praćenja.	
Dvogodišnje izvješćivanje	Države članice svake dvije godine izvješćuju o napretku provedbe socijalnog plana za klimatsku politiku, tj. o svim ključnim etapama i ciljnim vrijednostima.	U svojem dvogodišnjem izvješću o napretku provedbe socijalnog plana za klimatsku politiku države članice izvješćuju i o svim zajedničkim pokazateljima konteksta te o ostvarenom napretku prema relevantnim zajedničkim pokazateljima ostvarenja i rezultata.

a. ***Zajednički pokazatelji***

U skladu s člankom 24. stavkom 1. Uredbe o Socijalnom fondu za klimatsku politiku, države članice trebale bi u svoja dvogodišnja izvješća o napretku uključiti relevantne zajedničke pokazatelje iz Priloga IV. Uredbi o Socijalnom fondu za klimatsku politiku. Popis iz tog priloga sadržava ukupno 39 pokazatelja konteksta, ostvarenja i rezultata koji obuhvaćaju glavne komponente intervencije Socijalnog fonda za klimatsku politiku (sektor zgrada, sektor cestovnog prometa, mikropoduzeća i izravna potpora dohotku). Mjere i ulaganja u socijalnim planovima za klimatsku politiku mogu pridonijeti istodobnom postizanju nekoliko zajedničkih pokazatelja.

Zajednički pokazatelji ostvarenja i rezultata koji se smatraju relevantnima za najčešće vrste mjera i ulaganja koji bi mogli biti uključeni u socijalne planove za klimatsku politiku i koji će se upotrebljavati za obveze izvješćivanja o socijalnom planu za klimatsku politiku utvrđeni su u Prilogu I. ovim Smjernicama. Od država članica očekuje se da izvješćuju o relevantnim zajedničkim pokazateljima ako su predložile mjere i ulaganja u socijalnom planu za klimatsku politiku koji pripadaju kategorijama iz članka 8. stavka 1. Uredbe o Socijalnom fondu za klimatsku politiku. U Prilogu IV. Uredbi o Socijalnom fondu za klimatsku politiku jasno se navodi i da, ako socijalni plan za klimatsku politiku ne sadržava nikakvu mjeru ni ulaganje kojim se doprinosi nekim pokazateljima, države članice mogu navesti da ti zajednički pokazatelji nisu primjenjivi.

Svi pokazatelji konteksta u svakoj komponenti smatraju se standardno primjenjivima jer se njima pružaju informacije o trenutačnom stanju u različitim sektorima (tj. polazna vrijednost), a države članice te informacije moraju navesti u svojem socijalnom planu za klimatsku politiku u skladu s Uredbom o Socijalnom fondu za klimatsku politiku ([10]).

Komisija će koristiti zajedničke pokazatelje za praćenje i evaluaciju Socijalnog fonda za klimatsku politiku i napretka u postizanju njegovih općih i posebnih ciljeva (vidjeti i odjeljak VII. ovih smjernica).

([10]) Člankom 6. stavkom 1. točkom (e) Uredbe o Socijalnom fondu za klimatsku politiku od država članica zahtijeva se da u svojem socijalnom planu za klimatsku politiku navedu informacije o procijenjenom broju ranjivih kućanstava, mikropoduzeća i korisnika usluga prijevoza. Članak 6. stavak 1. točka (d) Uredbe o Socijalnom fondu za klimatsku politiku sadržava informacije o procjeni vjerojatnih učinaka povećanja cijena koje proizlazi iz EU-ova sustava ETS 2 na kućanstva, posebno na učestalost energetskog siromaštva i siromaštva u pogledu prijevoza, te na mikropoduzeća. Članak 8. stavak 2. Uredbe o Socijalnom fondu za klimatsku politiku sadržava informacije o udjelu privremene izravne potpore dohotku u procijenjenim ukupnim troškovima plana.

b. ***Zajednički pokazatelji koji se koriste kao ključne etape i ciljne vrijednosti***

Napredak u provedbi mjera i ulaganja uključenih u socijalne planove za klimatsku politiku trebalo bi pratiti s pomoću ključnih etapa i ciljnih vrijednosti. Ključne etape i ciljne vrijednosti trebale bi biti osmišljene tako da se osigura praćenje postizanja ciljeva svake komponente socijalnog plana za klimatsku politiku. Ključne etape i ciljne vrijednosti trebale bi biti jasne, sažete, realistične, relevantne, mjerljive, specifične za aktivnost koja se podupire i pouzdane ([11]), s relevantnim pokazateljem. Ciljne vrijednosti trebale bi biti zasnovane na jasnoj polaznoj vrijednosti i pouzdanoj metodologiji.

U skladu sa Smjernicama za socijalne planove za klimatsku politiku, države članice svakako se potiče da pri sastavljanju svojih ciljnih vrijednosti koriste popis zajedničkih pokazatelja iz Priloga IV. Uredbi o Socijalnom fondu za klimatsku politiku. Korištenje zajedničkih pokazatelja za utvrđivanje ciljnih vrijednosti osigurava dosljednost i usporedivost podataka o praćenju u državama članicama i na razini Fonda. Stoga, ako ciljna vrijednost doprinosi jednom od pokazatelja navedenih u Prilogu IV. Uredbi o Socijalnom fondu za klimatsku politiku, taj bi se zajednički pokazatelj trebao koristiti kao primarna opcija za pripremu socijalnog plana za klimatsku politiku (i mora biti jasno utvrđen u tablici koja sadržava ključne etape i ciljne vrijednosti pri podnošenju socijalnog plana za klimatsku politiku).

Kako bi se socijalni planovi za klimatsku politiku djelotvorno proveli, očekuje se da će većina prijelaznih ciljnih vrijednosti ulaganja i konačne ciljne vrijednosti biti izražena u pokazateljima ostvarenja. Ako se ciljna vrijednost ne može formulirati s pomoću bilo kojeg pokazatelja iz Priloga IV., države članice mogu koristiti dodatne pokazatelje, pri čemu treba dati prednost onima koji su korišteni u okviru drugih fondova, programa i instrumenata EU-a, kao što su programi kohezijske politike ili Mehanizam za oporavak i otpornost. Trebalo bi slijediti najbolje prakse objašnjene u Smjernicama za socijalne planove za klimatsku politiku, među ostalim za sve izmjene socijalnih planova za klimatsku politiku.

Postignuće ključnih etapa i ciljnih vrijednosti preduvjet je za podnošenje zahtjeva za plaćanje iz Socijalnog fonda za klimatsku politiku. U skladu s prirodom Socijalnog fonda za klimatsku politiku koja se temelji na uspješnosti, podnošenje zahtjeva za plaćanje ključna je točka u provedbi socijalnog plana za klimatsku politiku, pri čemu države članice dostavljaju ažurirane informacije o postizanju svojih ključnih etapa i ciljnih vrijednosti te o zajedničkim pokazateljima, ako su oni korišteni za utvrđivanje ciljnih vrijednosti (za više informacija vidjeti u nastavku).

Taj redovan postupak pruža najnovije informacije o napretku ostvarenom u provedbi i praćenju Socijalnog fonda za klimatsku politiku. Te informacije treba dopuniti izvješćem o napretku provedbe socijalnog plana za klimatsku politiku koje svake dvije godine pripremaju države članice.

c. ***Dvogodišnje izvješćivanje o napretku provedbe***

Dvogodišnje izvješćivanje o napretku provedbe ključna je komponenta okvira za praćenje Socijalnog fonda za klimatsku politiku. U skladu s člankom 24. Uredbe o Socijalnom fondu za klimatsku politiku, to se izvješćivanje mora provoditi zajedno s izvješćivanjem o napretku nacionalnih energetskih i klimatskih planova u skladu s člankom 17. Uredbe (EU) 2018/1999 Europskog parlamenta i Vijeća ([12]) (Uredba o upravljanju). Tom se odredbom od država članica zahtijeva da do 15. ožujka 2023. i svake dvije godine nakon toga izvijeste o napretku provedbe svojih nacionalnih energetskih i klimatskih planova. S obzirom na vezu uspostavljenu Uredbom o Socijalnom fondu za klimatsku politiku između izvješćivanja o napretku socijalnih planova za klimatsku politiku i nacionalnih energetskih i klimatskih planova, prvo dvogodišnje izvješće o napretku socijalnih planova za klimatsku politiku očekuje se do 15. ožujka 2027. Izvještajno razdoblje obuhvaća razdoblje od početka prihvatljivih mjera i ulaganja (tj. od lipnja 2024. nadalje). Dvogodišnje izvješćivanje o napretku provedbe socijalnog plana za klimatsku politiku provodit će se s pomoću IT alata SFC2021.

Kako bi se dobila sveobuhvatna slika o trenutačnom stanju provedbe, od država članica očekuje se da dostave najnovije informacije o napretku provedbe svih aktivnosti u okviru socijalnog plana za klimatsku politiku, uključujući one koje su odgođene, još nisu provedene ili ocijenjene.

Države članice trebale bi objavljivati svoja dvogodišnja izvješća o napretku, u skladu sa zahtjevima koji se primjenjuju na izvješća o napretku nacionalnih energetskih i klimatskih planova, radi povećanja transparentnosti.

([11]) Više smjernica o osmišljavanju ključnih etapa i ciljnih vrijednosti dostupno je u Smjernicama za socijalne planove za klimatsku politiku (C(2025) 881 final).

([12]) Uredba (EU) 2018/1999 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. prosinca 2018. o upravljanju energetskom unijom i djelovanjem u području klime, izmjeni uredaba (EZ) br. 663/2009 i (EZ) br. 715/2009 Europskog parlamenta i Vijeća, direktiva 94/22/EZ, 98/70/EZ, 2009/31/EZ, 2009/73/EZ, 2010/31/EU, 2012/27/EU i 2013/30/EU Europskog parlamenta i Vijeća, direktiva Vijeća 2009/119/EZ i (EU) 2015/652 te stavljanju izvan snage Uredbe (EU) br. 525/2013 Europskog parlamenta i Vijeća (SL L 328, 21.12.2018., str. 1.).

Komisija će pružiti detaljnije upute i predložak za dvogodišnja izvješća o napretku socijalnog plana za klimatsku politiku radi olakšavanja postupka, osiguravanja usklađenog pristupa izvješćivanju i usklađivanja izvješćivanja s integriranim izvješćivanjem o nacionalnim energetskim i klimatskim planovima. Komisija će izdati metodološku napomenu o zajedničkim pokazateljima navedenima u Prilogu IV. Uredbi o Socijalnom fondu za klimatsku politiku kako bi se osiguralo zajedničko razumijevanje definicija pokazatelja i osigurala pouzdanost podataka koji se prikupljaju. Ta će se metodologija u najvećoj mogućoj mjeri oslanjati na definicije utvrđene u Uredbi o Socijalnom fondu za klimatsku politiku i drugim relevantnim propisima EU-a ([13]) te na definicije koje se primjenjuju na nacionalnoj razini.

Države članice trebale bi izvješćivati o tome kako primjenjuju definicije energetskog siromaštva i siromaštva u pogledu prijevoza na nacionalnoj razini u skladu s objašnjenjem iz svojih socijalnih planova za klimatsku politiku ([14]). Ako su pokazatelji slični onima koji se koriste za druge politike EU-a (npr. kako su prenesene Direktivom o energetskoj učinkovitosti) ili programe financiranja, države članice trebale bi primjenjivati sličnu metodologiju za prikupljanje povezanih podataka i izvješćivanje o njima.

Rodna ravnopravnost i jednake mogućnosti za sve važna su pitanja u praćenju Socijalnog fonda za klimatsku politiku. Kako je istaknuto u uvodnoj izjavi 24. Uredbe o Socijalnom fondu za klimatsku politiku, rodnu ravnopravnost i jednake mogućnosti za sve trebalo bi uključiti i promicati tijekom pripreme i provedbe socijalnih planova za klimatsku politiku kako nitko ne bi bio zapostavljen. Stoga se države članice potiče da u najvećoj mogućoj mjeri raščlane podatke navedene u svojim dvogodišnjim izvješćima i socijalnim planovima za klimatsku politiku prema spolu, dobi i invaliditetu (posebno za podatke dostavljene u okviru zajedničkih pokazatelja o ranjivim kućanstvima, korisnicima usluga prijevoza i mikropoduzećima) ([15]). Države članice potiču se i da, u mjeri u kojoj je to moguće i relevantno, objasne kako uzimaju u obzir geografske posebnosti, kao što su otoci, najudaljenije regije i područja, ruralna ili udaljena područja, manje dostupne periferije, planinska područja ili područja koja zaostaju u svojem socijalnom planu za klimatsku politiku.

U svojim socijalnim planovima za klimatsku politiku države članice trebale bi objasniti kako namjeravaju osigurati djelotvorno praćenje i provedbu svojih socijalnih planova za klimatsku politiku, s naglaskom na aranžmane i rokove za praćenje i provedbu (vidjeti točku 4.1. Priloga V. Uredbi o Socijalnom fondu za klimatsku politiku). To bi trebalo uključivati i aranžmane za prikupljanje relevantnih podataka. U okviru ocjene cjelokupnog socijalnog plana za klimatsku politiku Komisija će ocijeniti hoće li se predloženim aranžmanima osigurati djelotvorna provedba i praćenje socijalnog plana za klimatsku politiku ([16]). Među ostalim svojim funkcijama, tijelo koje koordinira pripremu i praćenje socijalnog plana za klimatsku politiku (vidjeti odjeljak II. ovih smjernica) nadgledat će provedbu i praćenje socijalnog plana za klimatsku politiku te izvješćivanje o njemu. Ako nije uspostavljeno nacionalno koordinacijsko tijelo, te bi zadaće trebalo dodijeliti provedbenom tijelu ili tijelima.

Komisija će održavati redovan dijalog s predstavnicima država članica, po mogućnosti putem posebne tehničke radne skupine, kako bi raspravljala o svim pitanjima i dobrim praksama povezanima s aktivnostima praćenja i evaluacije Socijalnog fonda za klimatsku politiku.

V. **Preuzimanje obveza za dodijeljena financijska sredstva**

SCF bi se iznimno i privremeno trebao financirati prihodima dobivenima od prodaje na dražbi 50 milijuna emisijskih jedinica na temelju članka 10.a stavka 8.b Direktive o ETS-u, 150 milijuna emisijskih jedinica na temelju članka 30.d stavka 3. te direktive i količinom dodatnih emisijskih jedinica na temelju članka 30.d stavka 4. te direktive, koji bi trebali činiti vanjske namjenske prihode.

S obzirom na to da se vanjski namjenski prihodi trebaju staviti na raspolaganje nakon prodaje emisijskih jedinica na dražbi u skladu s člankom 10.a stavkom 8.b, člankom 30.d stavkom 3. i člankom 30.d stavkom 4. Direktive o ETS-u, člankom 10. stavkom 2. Uredbe o Socijalnom fondu za klimatsku politiku predviđa se odstupanje od članka 22. stavka 2. Uredbe (EU, Euratom) 2024/2509 Europskog parlamenta i Vijeća ([17]) (Financijska uredba). Na temelju tog odstupanja odobrena sredstva za preuzimanje obveza mogu se automatski staviti na raspolaganje na početku svake financijske godine, počevši od 1. siječnja 2026. Stoga će se svake godine moći obvezati na godišnje iznose dodijeljenih sredstava za svaku državu članicu u skladu s Uredbom o Socijalnom fondu za klimatsku politiku.

([13]) Na primjer, „energetsko siromaštvo" u skladu s člankom 2. stavkom 52. Direktive o energetskoj učinkovitosti ((EU) 2023/1791), „kućanstvo" u skladu s člankom 2. točkom 15. Uredbe (EU) 2019/1700 o uspostavi zajedničkog okvira za europske statistike o osobama i kućanstvima i „mikropoduzeće", što znači poduzeće koje zapošljava manje od 10 osoba i čiji godišnji promet ili godišnja bilanca ne premašuje 2 milijuna EUR, izračunano u skladu s člancima od 3. do 6. Priloga I. Uredbi Komisije (EU) br. 651/2014 o ocjenjivanju određenih kategorija potpora spojivima s unutarnjim tržištem.

([14]) Vidjeti članak 6. točku (f).

([15]) Vidjeti zajedničke pokazatelje iz Priloga IV. navedene pod brojevima 1., 2., 3., 11., 13., 18., 19., 20., 29., 30., 32., 33., 34., 36. i 37.

([16]) U skladu s člankom 16. stavkom 3. Uredbe o Socijalnom fondu za klimatsku politiku.

([17]) Uredba (EU, Euratom) 2024/2509 Europskog parlamenta i Vijeća od 23. rujna 2024. o financijskim pravilima koja se primjenjuju na opći proračun Unije (SL L, 2024/2509, 26.9.2024.).

a. ***Provedbena odluka Komisije u kombinaciji s višegodišnjom odlukom o financiranju***

Komisija odlučuje o socijalnom planu za klimatsku politiku države članice provedbenom odlukom u skladu s člankom 17. stavkom 1. Uredbe o Socijalnom fondu za klimatsku politiku. U slučaju pozitivne ocjene, provedbena odluka Komisije uključivat će elemente koji se zahtijevaju na temelju članka 110. Financijske uredbe i činit će odluku o financiranju u smislu tog članka, tako da „prije preuzimanja proračunske obveze, institucija Unije ili tijelo kojem je institucija Unije delegirala ovlasti donose odluku o financiranju".

Za potrebe provedbe Socijalnog fonda za klimatsku politiku odluka o financiranju za svaku državu članicu bit će višegodišnja i obuhvaćat će razdoblje od 2026. do 2032. te će se u njoj navesti:

— država članica definirana kao korisnik,

— mjere i ulaganja koje treba provesti,

— procijenjeni ukupni troškovi socijalnog plana za klimatsku politiku te popis ključnih etapa i ciljnih vrijednosti,

— ukupno trajanje djelovanja,

— ukupna maksimalna dodijeljena financijska sredstva i odgovarajuća godišnja dodijeljena sredstva za državu članicu u okviru Fonda koja se isplaćuju u obrocima,

— vrijednosti isplate za pojedinačne ključne etape i ciljne vrijednosti,

— nacionalni doprinos,

— mehanizmi i rokovi za praćenje i provedbu,

— relevantni pokazatelji za postizanje predviđenih ključnih etapa i ciljnih vrijednosti te njihovu vrijednost isplate ako su postignute,

— mehanizmi na temelju kojih Komisija osigurava pristup temeljnim relevantnim podacima,

— proračunska linija.

Odluka o financiranju sadržavat će prilog s godišnjim dodijeljenim sredstvima države članice (na temelju Priloga I. Smjernicama za socijalne planove za klimatsku politiku i uzimajući u obzir članak 17. stavak 3. Uredbe o Socijalnom fondu za klimatsku politiku). O tim će se dodjelama službeno obavijestiti svaka država članica kako bi ih se koristilo kao referentnu točku za postupak financijske provedbe i kao osnovu za financijske transakcije.

Ta će se odluka donijeti ne dovodeći u pitanje relevantne odredbe u okviru VFO-a koje obuhvaćaju razdoblje koje počinje 2028.

b. ***Pravna obveza***

U skladu s člankom 19. Uredbe o Socijalnom fondu za klimatsku politiku, nakon što Komisija donese pozitivnu odluku iz članka 17. Uredbe o Socijalnom fondu za klimatsku politiku, sklopit će bilateralni sporazum s dotičnom državom članicom. Taj će sporazum uključivati i. pojedinosti o provedbi socijalnog plana za klimatsku politiku, posebno posebne obveze praćenja, ii. pravila i postupke povezane s kontrolom, iii. financijske ispravke i iv. sve druge elemente relevantne za djelotvornu provedbu potpore EU-a.

Sklopljeni bilateralni sporazum činit će pojedinačnu pravnu obvezu u smislu Financijske uredbe za razdoblje od 2026. do 2032., ne dovodeći u pitanje članak 30.d stavak 4., članke 30.i i 30.k Direktive o ETS-u.

c. ***Pojedinačne proračunske obveze***

Za potrebe proračunskih obveza ukupni maksimalni iznos odobrenih sredstava koji će se isplatiti za određeni socijalni plan za klimatsku politiku, kako je utvrđeno u provedbenim odlukama Komisije u skladu s člankom 17. Uredbe o Socijalnom fondu za klimatsku politiku, trebalo bi raščlaniti na godišnje obroke (članak 19. stavak 2. Uredbe o Socijalnom fondu za klimatsku politiku).

Pojedinačne proračunske obveze po državi članici izvršavat će se u godišnjim obrocima. Temeljit će se na Prilogu odgovarajućoj provedbenoj odluci Komisije o pozitivnoj ocjeni socijalnog plana za klimatsku politiku koja služi kao višegodišnja odluka o financiranju za relevantnu državu članicu.

Kako je utvrđeno u članku 17. stavku 3. točki (a) Uredbe o Socijalnom fondu za klimatsku politiku, ako je procijenjeni ukupni trošak socijalnog plana za klimatsku politiku države članice umanjen za nacionalni doprinos jednak ili veći od maksimalnih dodijeljenih sredstava predviđenih u Prilogu I. Smjernicama Komisije za socijalne planove za klimatsku politiku, pojedinačne proračunske obveze utvrđene na godišnjoj razini bit će jednake godišnjim iznosima navedenima u tom Prilogu.

Ako se socijalni plan za klimatsku politiku države članice odobri s maksimalnim dodijeljenim financijskim sredstvima nižima od onih navedenih u Prilogu I. Smjernicama Komisije za socijalne planove za klimatsku politiku, kako je utvrđeno u članku 17. stavku 3. točki (b) Uredbe o Socijalnom fondu za klimatsku politiku, pojedinačne proračunske obveze utvrđene na godišnjoj razini razmjerno će se smanjiti uzimajući u obzir ukupni doprinos Socijalnog fonda za klimatsku politiku iz Odluke Komisije na temelju članka 17. stavka 1. Uredbe o Socijalnom fondu za klimatsku politiku.

Ako država članica ne iskoristi sva dodijeljena sredstva u određenoj godini, neiskorišteni iznos godišnje obveze prenosit će se u sljedeće godine do kraja razdoblja financiranja.

U svim slučajevima, kako je propisano člankom 15. Uredbe o Socijalnom fondu za klimatsku politiku, najmanje 25 % ukupnog procijenjenog troška svakog socijalnog plana za klimatsku politiku mora potjecati iz doprinosa relevantne države članice.

d. *Opozivi i preostala odobrena sredstva*

Mogući opozivi neiskorištenih financijskih sredstava izvršit će se u skladu s člankom 20. stavkom 10. Uredbe o Socijalnom fondu za klimatsku politiku na kraju prihvatljivog razdoblja i nakon što se sva plaćanja izvrše do 31. prosinca 2033.

Ako se ne postigne konkretan napredak u postizanju relevantnih ključnih etapa i ciljnih vrijednosti, Komisija će u roku od 15 mjeseci od sklapanja pojedinačne pravne obveze obavijestiti državu članicu o svojoj ocjeni i dati joj rok od dva mjeseca da dostavi očitovanja prije donošenja odluke o otkazivanju pojedinačne pravne obveze i opozivu iznosa (članak 20. stavak 7. Uredbe o Socijalnom fondu za klimatsku politiku).

Odstupajući od članka 12. stavka 4. točke (c) Financijske uredbe i ne dovodeći u pitanje članak 30.d stavak 4. šesti podstavak Direktive o ETS-u, Komisija bi državama članicama trebala dodijeliti iznose koji odgovaraju odobrenim sredstvima neiskorištenima do 31. prosinca 2033. u skladu s pravilima za raspodjelu emisijskih jedinica utvrđenima u članku 30.d stavku 5. Direktive o ETS-u, kako bi se postigli ciljevi iz članka 3. Uredbe o Socijalnom fondu za klimatsku politiku.

VI. **Zahtjevi za plaćanje**

a. *Podnošenje zahtjeva za plaćanje*

Nakon postizanja relevantnih ključnih etapa i ciljnih vrijednosti države članice moraju podnijeti propisno obrazložen zahtjev za plaćanje, do dva puta godišnje (do 31. srpnja i 31. prosinca). U tom zahtjevu za plaćanje moraju se navesti sve ključne etape i ciljne vrijednosti za koje države članice smatraju da su postignute u zadovoljavajućoj mjeri, kako je utvrđeno u Provedbenoj odluci Komisije iz članka 17. Uredbe o Socijalnom fondu za klimatsku politiku. Zahtjevu za plaćanje trebalo bi priložiti relevantno obrazloženje i dokaze povezane sa svakom postignutom ključnom etapom i ciljnom vrijednosti u skladu s bilateralnim sporazumom iz članka 19. Uredbe o Socijalnom fondu za klimatsku politiku. Podnošenje svakog sljedećeg skupa postignutih ključnih etapa i ciljnih vrijednosti podrazumijeva i potvrđuje da predmetna država članica nije poništila mjere povezane s ključnim etapama i ciljnim vrijednostima koje su prethodno postignute u zadovoljavajućoj mjeri.

Zahtjeve za plaćanje trebalo bi podnijeti putem posebnog modula u sustavu SFC2021 Komisije. Svi popratni dokumenti kojima se dokazuje zadovoljavajuće postizanje povezanih ciljnih vrijednosti i ključnih etapa moraju se dostaviti i putem sustava SFC2021 kao sastavni dio zahtjeva za plaćanje. Prije podnošenja zahtjeva trebalo bi provesti tehničke aktivnosti radi provjere jesu li postignute ključne etape i ciljne vrijednosti.

Sustav će državi članici u primjerenom roku dostaviti elektroničku potvrdu o primitku. Tijela država članica moći će prema potrebi ispraviti ili povući zahtjeve za plaćanje putem tog sustava, a prije nego što Komisija donese provedbene odluke navedene u članku 20. stavcima 3. i 4. Uredbe o Socijalnom fondu za klimatsku politiku.

Ako država članica ne smatra da je određena ključna etapa ili ciljna vrijednost predviđena za određeni datum postignuta ili ako je utvrdila probleme u njezinoj provedbi (npr. revizija ili kontrola u tijeku, nedovoljno dokaza ili iz bilo kojeg drugog razloga), može ne uključiti tu ključnu etapu ili ciljnu vrijednost u zahtjev za plaćanje i ipak zatražiti isplatu za preostale ključne etape i ciljne vrijednosti koje je trebalo postići na taj datum i za koje se smatra da su u potpunosti postignute. Državama članicama savjetuje se da se prije podnošenja zahtjeva za plaćanje neslužbeno savjetuju s Komisijom kako bi se uvjerile da je dokumentacija pravilno pripremljena.

Kako bi se ispunile odredbe članka 20. stavka 1. Uredbe o Socijalnom fondu za klimatsku politiku, država članica ne bi trebala dostaviti djelomično postignute pojedinačne ciljne vrijednosti (npr. 8 od 10 elemenata za koje je preuzeta obveza predviđenih za određeni datum). **U zahtjeve za plaćanje trebalo bi uključiti samo potpuno postignute ključne etape i ciljne vrijednosti**. Ciljne vrijednosti ili ključne etape koje nisu postignute ili su samo djelomično postignute do određenog datuma trebale bi se nastaviti i uključiti u sljedeće zahtjeve za plaćanje nakon što se postignu u zadovoljavajućoj mjeri.

b. ***Izjava o upravljanju***

U skladu s člankom 21. stavkom 2. Uredbe o Socijalnom fondu za klimatsku politiku i Prilogom III. toj uredbi, države članice svakom zahtjevu za plaćanje moraju priložiti potpisanu izjavu o upravljanju.

Tom izjavom o upravljanju potvrđuje se da su dodijeljena financijska sredstva iskorištena u predviđenu svrhu, da su informacije dostavljene uz zahtjev za plaćanje potpune, točne i pouzdane te da uspostavljeni sustavi unutarnje kontrole pružaju potrebna jamstva da se dodijeljenim financijskim sredstvima upravljalo u skladu sa svim primjenjivim pravilima, osobito s pravilima o izbjegavanju sukoba interesa, sprečavanju prijevara, korupcije i dvostrukog financiranja iz Fonda i drugih programa EU-a u skladu s načelom dobrog financijskog upravljanja.

Izjava o upravljanju trebala bi sadržavati sljedeće:

(i) izjavu da su informacije u zahtjevu za plaćanje pravilno prikazane, potpune i točne;

(ii) izjavu da su sredstva iskorištena u predviđenu svrhu, kako je utvrđeno u sporazumu sklopljenom na temelju članka 19. Uredbe o Socijalnom fondu za klimatsku politiku;

(iii) izjavu da uspostavljeni sustavi kontrole pružaju potrebna jamstva za zakonitost i pravilnost temeljnih transakcija, tj. dokazivanje postignuća predmetnih ključnih etapa i ciljnih vrijednosti;

(iv) izjavu da, u skladu s načelom dobrog financijskog upravljanja, uspostavljeni sustavi kontrole pravilno funkcioniraju i pružaju potrebna jamstva da se potpora dodjeljuje u skladu s pravilima EU-a o državnim potporama i javnoj nabavi, ako je primjenjivo. Posebno, postojeći sustavi kontrole trebali bi osigurati sprečavanje, otkrivanje i ispravljanje prijevara, korupcije i sukoba interesa te izbjegavanje dvostrukog financiranja iz Fonda i drugih programa EU-a;

(v) izjavu da prethodno postignute ključne etape i ciljne vrijednosti nisu poništene otkad je Komisija potvrdila njihovo postignuće;

(vi) potvrdu da su nepravilnosti utvrđene u vezi s provedbom socijalnog plana za klimatsku politiku na odgovarajući način ispravljene i da su relevantni iznosi vraćeni od primatelja.

Predložak za tu izjavu o upravljanju nalazi se u Prilogu II.

c. ***Sažetak revizija***

Države članice trebale bi uz svaki zahtjev za plaćanje dostaviti i sažetak revizija koje su provela kontrolna tijela u skladu s međunarodno prihvaćenim revizijskim standardima.

Razdoblje obuhvaćeno revizijama ili opseg revizija obuhvaćenih sažetkom revizija može se razlikovati od razdoblja ili opsega obuhvaćenih postignutim ciljnim vrijednostima i ključnim etapama. Međutim, kako bi se osiguralo dobro financijsko upravljanje, potiče se da se prije podnošenja zahtjeva za plaćanje Komisiji provedu preventivne revizije (npr. revizije za preispitivanje sustava u okviru kojeg se Socijalni fond za klimatsku politiku provodi kako bi se ukazalo na moguće rizike u ranoj fazi provedbe Socijalnog fonda za klimatsku politiku). Ako se takva rana preventivna revizija ne provede, utvrdit će obveza da se takva revizija provede u primjerenom roku, a njezini rezultati podnesu u naknadnim zahtjevima za plaćanje.

Sažetak mora uključivati, među ostalim, opseg revizija (tj. obuhvaćene mjere i ulaganja te obuhvaćeno razdoblje), analizu utvrđenih nedostataka i sve poduzete korektivne mjere. Završna izvješća o reviziji ili sve dodatne relevantne informacije također se mogu uključiti kao prilozi sažetku radi informiranja Komisije.

VII. **Komisijina ocjena i obrada zahtjeva za plaćanje**

U okviru Socijalnog fonda za klimatsku politiku koji se temelji na uspješnosti, isplate nisu povezane sa stvarnim ni procijenjenim troškovima mjera i ulaganja uključenih u socijalne planove za klimatsku politiku. Umjesto toga, iznos svake isplate povezan je s ključnim etapama i ciljnim vrijednostima za koje je Komisija ocijenila da su postignute u zadovoljavajućoj mjeri.

a. ***Ex ante definicija vrijednosti isplate***

Vrijednost isplate za svaku ključnu etapu i ciljnu vrijednost utvrdit će se *ex ante* u provedbenoj odluci Komisije (članak 17. Uredbe o Socijalnom fondu za klimatsku politiku). Pojam „vrijednost isplate" odnosi se na **novčanu vrijednost isplate** povezanu s postizanjem pojedinačne ključne etape ili ciljne vrijednosti u zadovoljavajućoj mjeri, a koje su uključene u socijalni plan za klimatsku politiku, koju će Komisija isplatiti državi članici nakon pozitivne ocjene Komisije da je odgovarajuća ključna etapa ili ciljna vrijednost postignuta u zadovoljavajućoj mjeri.

Pri utvrđivanju vrijednosti isplate za svaku ključnu etapu i ciljnu vrijednost, Komisija će tijekom postupka ocjene socijalnog plana za klimatsku politiku uzeti u obzir važnost mjere ili ulaganja s kojima su povezane te njihov doprinos kriterijima iz članka 16. stavka 3. Uredbe o Socijalnom fondu za klimatsku politiku.

Vrijednost isplate za **ključnu etapu ili ciljnu vrijednost povezanu s aktivnošću s utvrđenim troškovima** utvrdit će se na temelju *ex ante* procjene troškova relevantne aktivnosti. U načelu, svaka mjera bez troškova bit će izravno ili neizravno povezana s jednom ili više aktivnosti s utvrđenim troškovima u socijalnom planu za klimatsku politiku. Ako je izravno povezana s jednom ili više aktivnosti, vrijednost isplate za ključne etape ili ciljne vrijednosti u okviru tih mjera utvrdit će se kao udio iznosa planiranog za povezano ulaganje. Ako je mjera neizravno povezana s nekoliko aktivnosti, vrijednost isplate za odgovarajuće ključne etape ili ciljne vrijednosti definirat će se kao postotak ukupnih iznosa planiranih za te aktivnosti. U iznimnim slučajevima vrijednost isplate mjere bez troškova može se definirati kao postotak cijelog plana.

b. ***Pozitivna ocjena i plaćanje***

Kako je utvrđeno u članku 20. stavku 3. Uredbe o Socijalnom fondu za klimatsku politiku, nakon što utvrdi da su postignute sve navedene ključne etape i ciljne vrijednosti uključene u zahtjev za plaćanje, Komisija će donijeti pojedinačnu odluku kojom se odobrava isplata određenog obroka u okviru dodijeljenih financijskih sredstava u skladu s Financijskom uredbom.

Pojedinačna odluka Komisije o isplati mora se donijeti najranije dva mjeseca, a najkasnije tri mjeseca nakon relevantnog roka za podnošenje zahtjeva za plaćanje u skladu s člankom 20. stavkom 1. Uredbe o Socijalnom fondu za klimatsku politiku.

U skladu s člankom 20. stavkom 5. Uredbe o Socijalnom fondu za klimatsku politiku, rok za plaćanje obroka počinje teći od datuma obavijesti o Komisijinoj odluci kojom se državi članici odobrava isplata obroka. Isplata prihvatljivog iznosa ovisi o dostupnosti financijskih sredstava Komisije i dostatnim raspoloživim iznosima u pojedinačnim proračunskim obvezama za dotičnu državu članicu. Ako se plaćanje ne može izvršiti zbog nedostatka financijskih sredstava ili nedostatnih dostupnih proračunskih obveza, ono će se nastaviti nakon što takvo financiranje postane dostupno ili nakon što se preuzmu nove obveze, a prije obrade bilo kakvih novih zahtjeva za plaćanje.

Plaćanja će se izvršiti za svaku državu članicu do granice njihovih godišnjih pojedinačnih proračunskih obveza koje su unaprijed utvrđene.

c. ***Zadovoljavajuće postizanje ključne etape ili ciljne vrijednosti***

Trebalo bi smatrati da je ključna etapa ili ciljna vrijednost u zadovoljavajućoj mjeri postignuta ako je ostvaren njezin planirani rezultat, uzimajući u obzir ciljeve ključne etape ili ciljne vrijednosti uključene u odobreni socijalni plan za klimatsku politiku, njezin opis, njezinu temeljnu svrhu i kontekst povezane mjere ili ulaganja.

Opis mjere ili ulaganja kojem pripada ključna etapa ili ciljna vrijednost, kao i svi drugi relevantni dijelovi socijalnog plana za klimatsku politiku, sadržava kontekst i svrhu na kojoj se temelji tumačenje ključne etape ili ciljne vrijednosti. Ocjena ključne etape ili ciljne vrijednosti trebala bi se temeljiti na svrhovitoj logici i usmjeriti se na to je li ostvaren željeni rezultat ključne etape ili ciljne vrijednosti, a ne na kumulativno ispunjavanje svih pojedinačnih zahtjeva utvrđenih u svakoj ključnoj etapi ili ciljnoj vrijednosti.

d. ***Negativna ocjena ključnih etapa i ciljnih vrijednosti, suspenzija plaćanja***

Kako je utvrđeno u članku 20. stavku 4. Uredbe o Socijalnom fondu za klimatsku politiku, ako Komisija na temelju svoje ocjene utvrdi da ključna etapa ili ciljna vrijednost koju je država članica dostavila u svojem zahtjevu za plaćanje nije postignuta u zadovoljavajućoj mjeri, ona će navesti svoju namjeru da suspendira plaćanje dijela dodijeljenih financijskih sredstava koji je razmjeran iznosu dodijeljenom dijelu ciljne vrijednosti ili ključne etape koji nije postignut. Kad je riječ o ključnim etapama i ciljnim vrijednostima za koje se smatra da nisu postignute, Komisija će predmetnoj državi članici dostaviti obrazloženo mišljenje i dati joj mogućnost da se očituje u roku od mjesec dana od obavijesti o Komisijinoj ocjeni.

Nakon tog razdoblja Komisija će donijeti relevantne odluke o odobravanju isplate obroka koji je jednak odgovarajućim vrijednostima isplate ciljnih vrijednosti i ključnih etapa za koje se smatra da su postignute te o suspenziji isplate za preostale nepostignute ciljne vrijednosti i ključne etape.

Država članica ima do devet mjeseci od datuma obavijesti o odluci o suspenziji da postigne suspendirane ključne etape i ciljne vrijednosti. Ako na kraju tih devet mjeseci relevantne ključne etape i ciljne vrijednosti još nisu postignute, Komisija će obavijestiti državu članicu o svojim nalazima o njihovu nepostizanju. Država članica može dostaviti svoja očitovanja u roku od dva mjeseca od te obavijesti.

Ako nakon saslušanja države članice Komisija zaključi da suspendirana ključna etapa ni ciljna vrijednost još nije postignuta, Komisija će razmjerno smanjiti iznos dodijeljenih financijskih sredstava u skladu s člankom 20. stavkom 6. Uredbe o Socijalnom fondu za klimatsku politiku. U načelu, iznos koji treba smanjiti odgovara iznosu koji je prethodno suspendiran, osim ako država članica dokaže da su u devetomjesečnom razdoblju neke od prethodno nepostignutih ključnih etapa ili ciljnih vrijednosti postignute u zadovoljavajućoj mjeri ili da je ostvaren daljnji napredak u postizanju željenog rezultata, u kojem se slučaju smanjenje može na odgovarajući način prilagoditi.

Suspenziju bi trebalo ukinuti samo ako su relevantne ključne etape i ciljne vrijednosti postignute u zadovoljavajućoj mjeri. U tim slučajevima primjenjivat će se odredbe navedene u prethodnom odjeljku, a Komisija će donijeti pojedinačnu odluku kojom se odobrava isplata suspendiranih iznosa.

e. ***Odstupanje od početno procijenjenih troškova***

Moraju se dodatno ocijeniti odstupanja između procijenjenih troškova prikazanih u početnoj ili naknadnoj verziji socijalnog plana za klimatsku politiku i iznosa isplaćenih krajnjim primateljima u određenom ulaganju. Ako se nakon te ocjene pokaže da su početni troškovi ulaganja precijenjeni kao rezultat provedenog nadzora, bit će potrebna izmjena socijalnog plana za klimatsku politiku kako bi se ispravile planirane ciljne vrijednosti i ključne etape ili preraspodijelila preostala sredstva. U tim slučajevima, među ostalim izvorima, podaci prikupljeni o stvarnim plaćanjima koja je država članica izvršila radi isplate dodijeljenih financijskih sredstava iz fonda krajnjim primateljima (članak 21. stavak 2. točka (d) Uredbe o Socijalnom fondu za klimatsku politiku) mogu poslužiti kao zamjenska vrijednost za provjeru točnosti *ex ante* procjena troškova, čime se osigurava učinkovita potrošnja sredstava iz Socijalnog fonda za klimatsku politiku.

f. ***Proporcionalna plaćanja u slučaju ograničenih sredstava***

U skladu s člankom 20. stavkom 9. Uredbe o Socijalnom fondu za klimatsku politiku, ako u određenom krugu zahtjeva za plaćanje prihodi namijenjeni Fondu nisu dovoljni za pokrivanje podnesenih zahtjeva za plaćanje, Komisija provodi plaćanje državama članicama **na proporcionalnoj osnovi utvrđenoj kao udio dostupnih sredstava za plaćanje u ukupnim odobrenim plaćanjima, do iznosa pojedinačnih godišnjih obveza država članica**. U sljedećem krugu zahtjeva za plaćanje Komisija bi trebala dati prednost državama članicama koje imaju odgođena plaćanja iz prethodnog kruga zahtjeva za plaćanje, a tek kasnije novopodnesenim zahtjevima za plaćanje.

Ako iznos proporcionalnog plaćanja dodijeljenog državi članici premašuje iznos proračunskih obveza te države članice, iznos će se namiriti u dvije faze: i. iznos do iznosa otvorene proračunske obveze isplatit će se u skladu s pravilima za plaćanja utvrđenima u članku 20. stavku 5. Uredbe o Socijalnom fondu za klimatsku politiku i ii. preostali dio odobrenog plaćanja isplatit će se nakon preuzimanja novih obveza početkom sljedeće godine.

g. ***Znatno podbacivanje i otkazivanje sporazuma***

Kako je navedeno u članku 20. stavku 7. Uredbe o Socijalnom fondu za klimatsku politiku, ako u roku od 15 mjeseci od datuma sklapanja relevantnih sporazuma iz članka 19. Uredbe o Socijalnom fondu za klimatsku politiku država članica nije ostvarila konkretan napredak u postizanju relevantnih ključnih etapa i ciljnih vrijednosti, Komisija bi trebala otkazati postojeće sporazume i opozvati iznos dodijeljenih financijskih sredstava ne dovodeći u pitanje članak 14. stavak 3. Financijske uredbe.

Kako bi se spriječila takva situacija, Komisija će provoditi redovito praćenje od vrlo ranih faza provedbe, čak i prije nego što se mora izvijestiti o prvim ključnim etapama i ciljnim vrijednostima. To će se praćenje provoditi u bliskoj suradnji s tijelima država članica i može biti u obliku pisanih očitovanja, mišljenja podijeljenih na operativnim sastancima i službenog dijaloga o provedbi s imenovanim tijelima Socijalnog fonda za klimatsku politiku ili bilo kojem drugom odgovarajućem obliku.

U skladu s člankom 20. stavkom 7. Uredbe o Socijalnom fondu za klimatsku politiku, Komisija će donijeti odluku o otkazivanju sporazuma sklopljenih na temelju članka 19. Uredbe o Socijalnom fondu za klimatsku politiku nakon što državi članici omogući da se očituje u roku od dva mjeseca od obavijesti o Komisijinoj ocjeni da nije ostvaren konkretan napredak.

Kako bi se spriječila takva situacija, Komisija će provoditi redovito praćenje od vrlo ranih faza provedbe, čak i prije nego što se mora izvijestiti o prvim ključnim etapama i ciljnim vrijednostima. To će se praćenje provoditi u bliskoj suradnji s tijelima država članica i može biti u obliku pisanih očitovanja, mišljenja podijeljenih na operativnim sastancima i službenog dijaloga o provedbi s imenovanim tijelima Socijalnog fonda za klimatsku politiku ili bilo kojem drugom odgovarajućem obliku.

VIII. **Zaštita financijskih interesa EU-a**

Pri provedbi socijalnih planova za klimatsku politiku, države članice, kao korisnici sredstava, trebaju poduzeti sve odgovarajuće mjere za zaštitu financijskih interesa EU-a.

Konkretnije, važno je osigurati da se dodijeljena financijska sredstava koriste u skladu s primjenjivim pravom EU-a i nacionalnim pravom, osobito zakonodavstvom o sprečavanju, otkrivanju i ispravljanju prijevara, korupcije i sukoba interesa u skladu s člankom 21. Uredbe o Socijalnom fondu za klimatsku politiku. Taj se zahtjev primjenjuje na mjere i ulaganja koji se podupiru iz Fonda, uključujući one koje provode javni ili privatni subjekti koji nisu ranjiva kućanstva, mikropoduzeća ili korisnici usluga prijevoza.

a. ***Sustavi upravljanja i kontrole***

Države članice trebaju uspostaviti djelotvoran i učinkovit sustav unutarnje kontrole u skladu sa svojim institucionalnim, pravnim i financijskim okvirima. Sustav unutarnje kontrole treba uključivati razdvajanje funkcija i mehanizme za izvješćivanje, nadzor i praćenje.

Sustavi upravljanja i kontrole moraju moći tijelima pružiti jamstvo da su ključne etape i ciljne vrijednosti utvrđene u socijalnom planu za klimatsku politiku postignute, da se sredstvima upravljalo u skladu sa svim primjenjivim pravom, osobito pravilima o državnim potporama i javnoj nabavi, te da su sukobi interesa, prijevare, korupcija i dvostruko financiranje spriječeni, otkriveni i ispravljeni tijekom provedbe i prije nego što se Komisiji podnese zahtjev za plaćanje i dokazi o postizanju ciljnih vrijednosti i ključnih etapa.

Provedbena tijela trebaju uspostaviti odgovarajuće provjere upravljanja kako bi potvrdila da su ključne etape i ciljne vrijednosti uključene u socijalne planove za klimatsku politiku postignute i da nema ozbiljnih nepravilnosti, konkretno prijevara, korupcije, sukoba interesa ni dvostrukog financiranja. Provjere bi mogle uključivati, na primjer, preglede dokumentacije, provjere na licu mjesta i tematske kontrole.

Osim toga, države članice trebaju provesti djelotvorne i razmjerne mjere za borbu protiv prijevara i korupcije te sve druge mjere potrebne za djelotvorno izbjegavanje sukoba interesa. Također moraju poduzeti pravne postupke za povrat zloupotrijebljenih sredstava. Osim toga, potrebno je predvidjeti poseban skup odgovarajućih mjera za borbu protiv prijevara na temelju odgovarajuće procjene rizika od prijevara. Sustavima upravljanja mora se osigurati uspostava djelotvornih postupaka te pravilno prijavljivanje svih slučajeva prijevare, korupcije i sukoba interesa i njihovo ispravljanje putem povrata sredstava.

Države članice trebaju utvrditi i provoditi odgovarajuće postupke za sastavljanje izjave o upravljanju i sažetka revizija provedenih na nacionalnoj razini te za čuvanje svih osnovnih informacija potrebnih za revizijski trag.

b. ***Sprečavanje prijevara***

Za potrebe sprečavanja prijevara i općeg nadzora od država članica traži se da pri podnošenju izjave o upravljanju i sažetka revizija Komisiji izvijeste o utvrđenim nedostacima i poduzetim korektivnim mjerama. Ti nedostaci uključuju:

(a) nepravilnosti koje su bile predmet prve pisane procjene upravnog ili sudskog nadležnog tijela koje je na temelju određenih činjenica zaključilo da je počinjena nepravilnost, neovisno o mogućnosti da će se taj zaključak naknadno možda morati preispitati ili povući tijekom upravnog ili sudskog postupka;

(b) nepravilnosti koje dovode do pokretanja upravnih ili sudskih postupaka na nacionalnoj razini kako bi se utvrdila prisutnost prijevare ili drugih kaznenih djela iz članka 3. stavka 2. točaka (a) i (b) te članka 4. stavaka 1., 2. i 3. Direktive (EU) 2017/1371, kao i članka 1. stavka 1. točke (a) Konvencije sastavljene na temelju članka K.3 Ugovora o Europskoj uniji o zaštiti financijskih interesa (1) Europskih zajednica za države članice koje ne obvezuje navedena direktiva;

(c) nepravilnosti koje prethode stečaju;

(d) određene nepravilnosti ili skupine nepravilnosti za koje Komisija podnosi pisani zahtjev za informacije državi članici nakon početnog izvješćivanja određene države članice.

Za prijavljivanje nepravilnosti odgovorna je država članica u kojoj je krajnji primatelj ostvario nepravilne rashode i koji su plaćeni tijekom operacije.

Preporučuje se da država članica odmah prijavi Komisiji otkrivene ili navodne nepravilnosti te da navede sve druge države članice na koje te nepravilnosti utječu ako one imaju posljedice izvan njezina državnog područja.

Kako bi prijavila nepravilnosti, nacionalna tijela trebala bi svoje podnošenje temeljiti na standardnom predlošku odobrenom u Prilogu XII. Uredbi o zajedničkim odredbama, uz odgovarajuće prilagodbe za predmet socijalnog plana za klimatsku politiku. U tu svrhu Komisija preporučuje da se svakako koristi sustav za upravljanje nepravilnostima koji bi omogućio i izvoz nepravilnosti u dokumentaciju priloženu izjavi o upravljanju i sažetku revizija.

Dostavljene informacije upotrebljavaju se u skladu s onim što je navedeno u odjeljku 1.5. Priloga XII. Uredbi o zajedničkim odredbama.

c. ***Sukob interesa***

Sukob interesa nastaje kad netko uključen u izvršenje proračuna EU-a ne može obavljati svoje dužnosti nepristrano i objektivno zbog osobnih interesa. Kako je definirano u **članku 61. Financijske uredbe**, sukob postoji ako su te dužnosti ugrožene zbog obiteljskih veza, emocionalne uključenosti, političkog ili nacionalnog razloga, ekonomskog interesa ili bilo koje druge izravne ili neizravne osobne koristi. Oni koji provode Socijalni fond za klimatsku politiku trebaju poduzeti odgovarajuće mjere za sprečavanje sukoba interesa i rješavanje situacija koje se objektivno mogu smatrati sukobom interesa.

Tipični primjeri sukoba interesa uključuju:

— osobnu korist (financijsku ili drugu),

— odnose (npr. članovi obitelji, prijatelji, bivši poslodavci),

— dvostruke uloge (npr. osoba koja djeluje i kao javni službenik i kao korisnik projekta).

Pravila o sukobu interesa primjenjuju se na **sve pojedince i subjekte** uključene u upravljanje i nadzor Socijalnog fonda za klimatsku politiku. Stoga je to primjenjivo na pojedince koji rade za tijela navedena u stavku o imenovanju u ovim Smjernicama.

Kako bi se zaštitili integritet i povjerenje javnosti, provedbena tijela Socijalnog fonda za klimatsku politiku trebala bi provesti sljedeće preventivne mjere:

(a) Procjena rizika

— utvrditi pozicije i postupke u kojima će vjerojatno doći do sukoba interesa,

— usmjeriti se na najrizičnija područja navedena u procjeni rizika,

(b) Kodeksi ponašanja i izjave

— zahtijevati od svih zaposlenika i vanjskih stručnjaka izjavu o nepostojanju sukoba interesa,

— uspostaviti jasan etički kodeks i kodeks profesionalnog ponašanja,

(c) Razdvajanje dužnosti

— osigurati da nitko nema više uloga koje bi mogle neprimjereno utjecati na odluke,

— razdvojiti ključne funkcije kao što su ocjenjivanje i kontrola,

(d) Transparentnost u donošenju odluka

— čuvati potpunu dokumentaciju o izjavama o nepostojanju sukoba interesa,

(e) Osposobljavanje i informiranje

— osigurati redovito osposobljavanje osoblja i dionika na temu prepoznavanja sukoba interesa i postupanja u slučaju sukoba interesa,

Otkrivanje i postupanje

Ako se sumnja na sukob interesa ili utvrdi sukob interesa:

— uključeni pojedinac mora odmah izvijestiti o situaciji,

— relevantno tijelo mora odmah poduzeti mjere za uklanjanje rizika, kao što je preraspodjela odgovornosti ili uklanjanje osobe iz postupka,

— svi se incidenti moraju pravilno zabilježiti.

Ako se sumnja na prijevaru, predmet treba **uputiti Europskom uredu za borbu protiv prijevara (OLAF)** (vidjeti odjeljak o prijevari).

Posljedice neispunjavanja obveza

Nerješavanje ili nesprečavanje sukoba interesa može imati ozbiljne financijske posljedice i dovesti do povrata sredstava od strane Komisije u skladu s člankom 21. stavkom 2. točkom (b) Uredbe o Socijalnom fondu za klimatsku politiku.

d. ***Sprečavanje dvostrukog financiranja i komplementarnost s drugim instrumentima financiranja***

Sprečavanje dvostrukog financiranja preduvjet je za osiguravanje učinkovite i djelotvorne upotrebe sredstava EU-a. Dvostruko financiranje odnosi se na situacije u kojima se **isti troškovi pokrivaju iz više izvora financiranja EU-a**, što dovodi do neučinkovitosti i lošeg financijskog upravljanja.

U okviru Socijalnog fonda za klimatsku politiku mjere i ulaganja mogu primiti dopunsku potporu iz drugih fondova EU-a. Međutim, u skladu s člankom 13. Uredbe o Socijalnom fondu za klimatsku politiku potpora iz Socijalnog fonda za klimatsku politiku mora biti **dodatna**, a ne pokrivati iste troškove kao potpora iz drugih programa EU-a.

Slično Mehanizmu za oporavak i otpornost, u okviru Socijalnog fonda za klimatsku politiku može doći do dvostrukog financiranja na dvije razine:

— na **razini država članica**. Države članice dužne su u svojim socijalnim planovima za klimatsku politiku utvrditi „postojeće ili planirano financiranje mjera i ulaganja iz drugih izvora EU-a, međunarodnih, javnih ili, prema potrebi, privatnih izvora kojima se doprinosi mjerama i ulaganjima utvrđenima u planu.” Nakon odobrenja socijalnog plana za klimatsku politiku svaka dodatna potpora iz drugih fondova EU-a za pokrivanje troškova koji su već uključeni u procjenu troškova socijalnog plana za klimatsku politiku dovela bi do toga da država članica dobije potporu iz dvaju različitih izvora financiranja EU-a za pokrivanje istih troškova.

— na **razini krajnjeg primatelja**. Krajnji primatelj ne bi smio primati potporu za pokrivanje istih troškova i iz Socijalnog fonda za klimatsku politiku, preko države članice, i iz drugih fondova EU-a.

U nastavku su utvrđene **obveze i odgovornosti država članica** u pogledu sprečavanja, otkrivanja i ispravljanja slučajeva dvostrukog financiranja.

Faza projektiranja

— Države članice dužne su u svoje socijalne planove za klimatsku politiku uključiti sveobuhvatne informacije o svim postojećim ili planiranim financiranjima EU-a. Time se osigurava transparentnost i pomaže u utvrđivanju mogućih preklapanja u ranoj fazi.

— Svaki socijalni plan za klimatsku politiku mora biti dovoljno detaljan kako bi se dokazalo da se troškovi ne pokrivaju iz više izvora financiranja EU-a. Budući da se Mehanizam za oporavak i otpornost temelji na uspješnosti, pri kombiniranju potpore iz Mehanizma za oporavak i otpornost s potporom iz drugih fondova EU-a jasno ex ante razgraničenje troškova zadani je pristup kojim se izbjegava dvostruko financiranje. Za mjere koje se samo djelomično financiraju iz Socijalnog fonda za klimatsku politiku države članice trebale bi jasno razgraničiti dijelove projekata koji se financiraju iz Socijalnog fonda za klimatsku politiku od onih koji se financiraju iz drugih fondova EU-a. Trebale bi navesti to razgraničenje pri podnošenju *ex ante* procjena troškova i navesti različito utvrđivanje ključnih etapa i ciljnih vrijednosti o kojima se izvješćuje u okviru različitih instrumenata EU-a. *Ex ante* razgraničenje troškova može se utvrditi, na primjer, utvrđivanjem različitih faza provedbe sufinancirane mjere ili odvajanjem različitih kategorija troškova i njihovim pripisivanjem odgovarajućim instrumentima financiranja EU-a.

— U socijalnim planovima za klimatsku politiku trebalo bi jasno navesti strukture, postupke i mehanizme za kontrolu uspostavljene na nacionalnoj i regionalnoj razini kako bi se spriječilo dvostruko financiranje. Te bi mehanizme trebalo integrirati u šire sustave kontrole.

Provedbena faza

— Države članice snose primarnu odgovornost za praćenje korištenja sredstava iz Socijalnog fonda za klimatsku politiku tijekom provedbe. To uključuje osiguravanje da se sva ulaganja i mjere financiraju u skladu sa socijalnim planom za klimatsku politiku i poduzimanje korektivnih mjera ako se otkrije dvostruko financiranje.

— Iznimno je važno da države članice provode redovite provjere i revizije upravljanja, među ostalim na razini krajnjeg primatelja, kako bi se utvrdili i ispravili svi slučajevi dvostrukog financiranja. O nalazima i korektivnim mjerama trebalo bi izvijestiti u izjavama o upravljanju i sažecima revizija.

— Mehanizmi otkrivanja. Države članice trebale bi u svoje sustave kontrole uvesti pouzdane metodologije prikupljanja podataka i unakrsne provjere. Naime, potiče se upotreba integriranog IT sustava kako bi se osiguralo brzo utvrđivanje preklapanja s drugim fondovima EU-a. Na razini krajnjeg primatelja provjere bi trebale uključivati potvrdu osobnih izjava o nepostojanju dvostrukog financiranja odgovarajućim dodatnim informacijama, na primjer, unakrsnom provjerom s dostupnim bazama podataka ili računovodstvenim sustavom krajnjih primatelja.

— Korektivne mjere. Kad je riječ o utvrđivanju dvostrukog financiranja, države članice moraju pokrenuti postupke povrata za povrat sredstava od krajnjih primatelja. Izvor financiranja za koji je donesena posljednja odluka o financiranju trebao bi se prilagoditi u skladu s pravilima za predmetni program EU-a.

Uloga Komisije

Komisija zadržava nadzornu ulogu, ocjenjuje *ex ante* razgraničenje i primjerenost mehanizama kontrole utvrđenih u socijalnim planovima za klimatsku politiku te prati provjere i revizije država članica tijekom provedbe. Može zatražiti dodatne informacije i intervenirati ako države članice ne poduzmu potrebne korektivne mjere.

Komisija može, kako bi zaštitila proračun EU-a, provesti vlastite revizije i osigurati povrat sredstava ako se utvrdi dvostruko financiranje.

e. ***Usklađenost s pravilima EU-a o državnim potporama***

Kako je navedeno u uvodnoj izjavi 40. Uredbe o Socijalnom fondu za klimatsku politiku potpora za mjere i ulaganja obuhvaćena područjem primjene članka 107. stavka 1. UFEU-a mora biti u skladu s pravilima EU-a o **državnim potporama.**

Ako nacionalna tijela imaju pravo odlučivati o korištenju sredstava EU-a, ta se sredstva smatraju državnom potporom ako su ispunjeni svi ostali kriteriji iz članka 107. stavka 1. UFEU-a. Na temelju kumulativne prirode kriterija iz članka 107. stavka 1. UFEU-a, postojanje državne potpore može se isključiti ako nije ispunjen jedan od kriterija ([18]).

Na primjer, potpora za djelatnosti koje nisu gospodarske prirode (tj. ne podrazumijevaju pružanje robe ili usluga na tržištu) ne smatra se državnom potporom. To može vrijediti, na primjer, za potporu kućanstvima za obnovu vlastitog stambenog prostora pod uvjetom da ga ne iznajmljuju i/ili na drugi način ne upotrebljavaju za gospodarske djelatnosti. Međutim, ako se potpora pruža vlasnicima koji svoju nekretninu iznajmljuju ranjivim kućanstvima, potrebno je razmotriti pravila o državnim potporama. U takvim slučajevima države članice mogu pružiti takvu potporu u skladu s općom uredbom o *de minimis* potporama, kojom se, među ostalim, predviđa da ukupan iznos tih potpora koje se po državi članici dodjeljuju jednom poduzetniku ne smije premašiti 300 000 EUR tijekom bilo kojeg trogodišnjeg razdoblja ([19]).

Kada se potvrdi da je riječ o državnoj potpori, Komisiji se mora prijaviti potporu za mjere i ulaganja i dobiti njezino odobrenje prije nego što je države članice mogu dodijeliti, osim ako su te mjere i ulaganja u skladu s primjenjivim uvjetima uredbe o skupnom izuzeću, posebno Uredbe o općem skupnom izuzeću (GBER) kojom se određene kategorije potpora proglašavaju spojivima s unutarnjim tržištem u primjeni članaka 107. i 108. UFEU-a ili su obuhvaćene Uredbom o *de minimis* potporama.

Na temelju toga države članice pozivaju se da u socijalnim planovima za klimatsku politiku za svaku mjeru i ulaganje navedu sljedeće:

— hoće li potpora za mjeru ili ulaganje činiti državnu potporu u skladu s člankom 107. stavkom 1. UFEU-a[10], ili

— hoće li se mjera ili ulaganje financirati na temelju postojećeg programa državnih potpora koji je obuhvaćen uredbom o skupnom izuzeću, posebno Uredbom o općem skupnom izuzeću ili općim programom *de minimis* ili odobren odlukom Komisije o državnoj potpori (uz navođenje referentnog broja za takav program), ili

— hoće li mjera ili ulaganje rezultirati novom mjerom državne potpore i objasniti hoće li biti u skladu s uvjetima uredbe o skupnom izuzeću ili Uredbe o općem skupnom izuzeću (uz navođenje članka) ili opće uredbe o *de minimis* potporama, ili

— je li za mjeru ili ulaganje potrebno prijaviti državnu potporu i, ako jest, kad država članica planira prethodno prijaviti ili prijaviti Komisiji planiranu mjeru ili ulaganje i pojedinosti o primjenjivom instrumentu državne potpore kojim se osigurava usklađenost s pravilima unutarnjeg tržišta.

Treba napomenuti da je, ako se poštuju odredbe Uredbe (EZ) br. 1370/2007, kompenzacija za obveze obavljanja javnih usluga u kopnenom prijevozu izuzeta od obveze prethodnog obavješćivanja Komisije u skladu s člankom 108. stavkom 3. UFEU-a ([20]).

Ako država članica nije sigurna uključuje li mjera ili ulaganje državnu potporu ili je li spojiva s pravilima EU-a o državnim potporama, trebala bi se o tom pitanju savjetovati s Komisijom.

U skladu s člankom 108. stavkom 3. UFEU-a, države članice dužne su obavijestiti Komisiju o mjerama državne potpore prije njihove dodjele.

([18]) Dodatne smjernice o tome koje mjere mogu biti državna potpora, s primjerima, dostupne su u Obavijesti Komisije o pojmu državne potpore iz članka 107. stavka 1. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (2016/C 262/01), koje odražavaju praktično iskustvo do 2016. Osim toga, u standardnim predlošcima Mehanizma za oporavak i otpornost o državnim potporama navode se primjeri različitih slučajeva dodjele ili uskraćivanja potpora te se pružaju informacije o potencijalno primjenjivim postupcima i instrumentima za državne potpore, osobito:
— Standardni predložak: Potpore ulaganjima/operativne potpore za smanjenje i uklanjanje emisija stakleničkih plinova, uključujući potporu za obnovljivu energiju i energetsku učinkovitost
— Standardni predložak: Energetska učinkovitost zgrada
— Standardni predložak: Premije za kupnju cestovnih vozila s nultim i niskim emisijama.

([19]) Uredba Komisije (EU) 2023/2831 od 13. prosinca 2023. o primjeni članaka 107. i 108. Ugovora o funkcioniranju Europske unije na *de minimis* potpore (SL L, 2023/2831, 15.12.2023., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/2831/oj).

([20]) Dodatne smjernice dostupne su u Obavijesti Komisije o interpretativnim smjernicama u pogledu Uredbe (EZ) br. 1370/2007 o uslugama javnog željezničkog i cestovnog prijevoza (SL C 222, 26.6.2023., str. 1.).

Ako država članica dodjeljuje državnu potporu na temelju Uredbe o skupnom izuzeću ili Uredbe o *de minimis* potporama, dužna je osigurati njezinu usklađenost sa svim relevantnim odredbama ([21]).

f. ***Usklađenost s pravilima o javnoj nabavi***

U interesu dobrog financijskog upravljanja, poštujući pritom prirodu Fonda utemeljenu na uspješnosti, trebalo bi utvrditi posebna pravila za proračunske obveze, plaćanja, suspenziju i povrat sredstava, kao i za otkazivanje sporazumâ u vezi s financijskom potporom. Države članice trebale bi poduzeti odgovarajuće mjere kako bi osigurale da se sredstva za mjere koje se podupiru iz Fonda koriste u skladu s primjenjivim pravom EU-a i nacionalnim pravom koje se odnosi na njegovu primjenu, među ostalim u zakonima o javnoj nabavi i obvezama obavljanja javnih usluga u cestovnom prometu ([22]). Od država članica zahtijeva se i da uspostave sustave unutarnje kontrole kako bi zajamčile tu usklađenost.

Pri uspostavi sustava kontrole, nacionalna tijela trebala bi procijeniti inherentne rizike različitih mjera i procijeniti bi li se odredbe o javnoj nabavi primjenjivale izravnom vezom između aktivnosti koje doprinose ključnim etapama i ciljnim vrijednostima i postupaka javne nabave te opseg kontrola koje bi se trebale provoditi na temelju odgovarajuće procjene rizika.

Mehanizmi predloženi kako bi se osigurala usklađenost s pravilima o javnoj nabavi trebali bi biti proporcionalni utvrđenim rizicima, a postojanje pouzdanog sustava kontrole trebalo bi potvrditi revizijama sustava koje provode imenovana tijela za reviziju. Jamstvo se može dobiti i revizijom koja se odnosi na druge fondove, pod uvjetom da je sustav kontrole za javnu nabavu jednak sustavu koji se upotrebljava za Socijalni fond za klimatsku politiku.

S obzirom na prirodu Socijalnog fonda za klimatsku politiku, konkretno to da su plaćanja povezana s postizanjem ključnih etapa i ciljnih vrijednosti, ne postoji zahtjev za provjeru svih postupaka javne nabave povezanih s provedenim mjerama. Međutim, ako postoji izravna veza između aktivnosti kojima se doprinosi ključnim etapama i ciljnim vrijednostima i postupaka javne nabave, nacionalna tijela trebala bi uspostaviti jasne postupke za utvrđivanje, putem procjene rizika, opsega posla koji bi trebalo obaviti u postupku javne nabave, među ostalim u fazi provedbe ugovora.

Nepravilnosti u javnoj nabavi koje su otkrivene ili prijavljene nacionalnim tijelima utvrđuju se ako postoji izravna veza između aktivnosti i nepravilnih postupaka javne nabave. Jasna izravna veza nastaje, na primjer, kad se otkrije nepravilnost u ugovoru o javnoj nabavi za obnovu zgrade ako je u planu povezano ulaganje u području energetske obnove.

Ako nacionalna tijela (ili Komisija) otkriju nepravilnosti u javnoj nabavi, trebalo bi provesti odgovarajuće ispravke kako bi se zaštitili financijski interesi EU-a i osigurala usklađenost s pravom EU-a i nacionalnim pravom.

Ako nije moguće precizno kvantificirati financijske učinke zbog prirode nepravilnosti u postupku javne nabave, potrebno je primijeniti ispravak na temelju paušalne stope na relevantnoj osnovi. Osim toga, financijski ispravci mogu se primijeniti samo ako nepravilnost ima ili bi mogla imati financijski učinak na proračun EU-a. Komisija smatra da su smjernice za druge fondove EU-a ([23]) prikladne za utvrđivanje odgovarajućeg ispravka.

([21]) Dodatne smjernice o tome koje mjere mogu biti državna potpora, s primjerima, dostupne su u Obavijesti Komisije o pojmu državne potpore iz članka 107. stavka 1. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (2016/C 262/01), koje odražavaju praktično iskustvo do 2016. Osim toga, u standardnim predlošcima Mehanizma za oporavak i otpornost o državnim potporama navode se primjeri različitih slučajeva dodjele ili uskraćivanja potpora te se pružaju informacije o potencijalno primjenjivim postupcima i instrumentima za državne potpore, osobito:
— Standardni predložak: Potpore ulaganjima/operativne potpore za smanjenje i uklanjanje emisija stakleničkih plinova, uključujući potporu za obnovljivu energiju i energetsku učinkovitost
— Standardni predložak: Energetska učinkovitost zgrada
— Standardni predložak: Premije za kupnju cestovnih vozila s nultim i niskim emisijama

([22]) Uredbom (EZ) br. 1370/2007 utvrđuje se načelo obveznog nadmetanja za ugovore o javnim uslugama u cestovnom prometu. U Uredbi se utvrđuju uvjeti po kojima nadležna tijela, prilikom određivanja obveza obavljanja javnih usluga ili njihovog ugovaranja, operaterima javnih usluga nadoknađuju nastale troškove i/ili dodjeljuju isključiva prava u zamjenu za ispunjavanje obveza obavljanja javnih usluga.

([23]) Odluka Komisije od 14. svibnja 2019. o utvrđivanju smjernica za određivanje financijskih ispravaka koje u slučaju nepoštovanja primjenjivih pravila o javnoj nabavi Komisija primjenjuje na rashode koje financira Unija.

Pri utvrđivanju osnove za financijski ispravak, nacionalna tijela trebaju utvrditi prirodu i težinu nepravilnosti u predmetnoj mjeri te povezanim ključnim etapama i ciljnim vrijednostima. Kršenja koja se smatraju najtežima (npr. koja bi dovela do ispravka od 100 % na temelju navedenih smjernica) u načelu bi trebala dovesti do potpunog ispravka rashoda povezanih s relevantnim ključnim etapama/ciljnim vrijednostima. Nacionalna tijela trebala bi moći dokazati da su ispravci provedeni na pravoj osnovi i da su bili razmjerni otkrivenom kršenju.

IX. **Digitalni sustav, prikupljanje i pohrana podataka o krajnjim primateljima dodijeljenih financijskih sredstava**

U okviru svojih sustava upravljanja i kontrole, države članice trebaju održavati djelotvoran sustav za čuvanje svih informacija i dokumenata potrebnih za revizijski trag.

Države članice moraju voditi evidenciju u skladu s člankom 133. Financijske uredbe, pri čemu je referentna točka platna transakcija relevantna za odgovarajuću mjeru ili ulaganje koju je provela Komisija.

a. ***Jedinstveni digitalni sustav za registraciju relevantnih informacija o provedbi mjera i ulaganja***

U skladu s regulatornim zahtjevima, države članice potiču se da uspostave jedinstveni digitalni sustav za registraciju i praćenje mjera i ulaganja. Taj digitalni sustav ključna je komponenta nacionalnog okruženja za upravljanje i kontrolu u okviru Socijalnog fonda za klimatsku politiku u interesu transparentne, učinkovite i odgovorne provedbe socijalnih planova za klimatsku politiku.

Sustav se mora razviti u skladu s potvrđenom međunarodnom metodologijom za digitalni razvoj i mora sadržavati detaljan opis elektroničkog sustava, uključujući dijagram toka (središnji ili zajednički mrežni sustav ili decentralizirani sustav s vezama između sustava). Države članice potiču se i da u svojim socijalnim planovima za klimatsku politiku jasno opišu postupke za osiguravanje sigurnosti, cjelovitosti i povjerljivosti elektroničkih sustava.

Sustavi se mogu razlikovati po dizajnu i funkcionalnosti, ali obično bi trebali uključivati sljedeće značajke.

i. **Registracija mjera i ulaganja:** modul za registraciju i katalogizaciju svih ulaganja i mjera odobrenih za provedbu i uključenih u socijalni plan za klimatsku politiku, s detaljnim informacijama o svakom projektu, uključujući ciljeve, vremenske okvire, proračune, očekivane ishode, krajnjeg primatelja potpore itd.

ii. **Praćenje i izvješćivanje**: alati za praćenje napretka projekata, uključujući status provedbe, plaćene financijske doprinose te postizanje ključnih etapa i ciljnih vrijednosti. Time se omogućuje praćenje u stvarnom vremenu i brzo utvrđivanje svih kašnjenja ili problema.

iii. **Podaci o pokazateljima**: računalno bilježenje i pohrana podataka o pojedinačnim sudionicima, o kojima se izvješćuje kao dio zajedničkih pokazatelja o kućanstvima uz druge pokazatelje ostvarenja i rezultata.

iv. **Računovodstvena evidencija ili zasebni računovodstveni kodovi** koji odgovaraju doprinosu za financijsku potporu isplaćenom krajnjim primateljima, navedeni u zahtjevima za plaćanje upućenima Komisiji.

v. **Analitika podataka i vizualizacija:** mogućnosti za analizu i vizualizaciju podataka o uspješnosti projekta, što može pomoći u utvrđivanju trendova, obrazaca i područja u kojima su potrebna poboljšanja. To može poslužiti kao temelj za donošenje odluka i prilagodbu politika.

vi. **Transparentnost i odgovornost:** značajke kojima se osigurava transparentnost, kao što su javni popisi pokazatelja i portali otvorenih podataka, na kojima javnost i drugi dionici mogu pristupiti informacijama o tome kako se koristi Socijalni fond za klimatsku politiku. Time se povećava odgovornost i povjerenje u upravljanje fondom.

vii. **Interoperabilnost s drugim nacionalnim sustavima i sustavima EU-a:** sposobnost osiguravanja interoperabilnosti s drugim nacionalnim sustavima (npr. javna nabava, financijsko upravljanje) i platformama EU-a (npr. Kohesio, sustav financijske transparentnosti EU-a, Arachne itd.) kako bi se osigurala dosljednost i olakšala razmjena informacija.

Države članice potiču se da koriste i prilagode postojeće digitalne sustave, kao što su primjenjivi sustavi za Mehanizam za oporavak i otpornost ili programi kohezijske politike, kako bi imale pregled svih djelovanja koja se financiraju iz tih instrumenata, kako bi mogle postići veću komplementarnost i strogo pratiti izbjegava li se dvostruko financiranje za iste projekte. Ako je potrebno razviti novi sustav, vrlo je važno integrirati ga s postojećim alatima kako bi se, primjerice, pružile detaljne informacije o projektima koji se financiraju u okviru Mehanizma za oporavak i otpornost te kako bi se oni mogli uskladiti s ulaganjima koja će se razviti u okviru socijalnog plana za klimatsku politiku.

b. ***Korištenje elektroničkog sustava za razmjenu podataka između država članica i Komisije***

Kako bi se osigurala učinkovita i sigurna razmjena podataka, Komisija je u sustav SFC2021 ugradila posebni modul za upravljanje svim transakcijama povezanima sa socijalnim planovima za klimatsku politiku. Taj će se sustav već biti u upotrebi za podnošenje socijalnih planova za klimatsku politiku, a zatim za svu službenu komunikaciju između Komisije i država članica o provedbi socijalnih planova za klimatsku politiku (izmjene, plaćanja, izvješćivanje itd.).

Općenito govoreći, model SFC2021 za socijalne planove za klimatsku politiku uključivat će:

(a) interaktivne obrasce ili obrasce koje sustav unaprijed ispunjava na temelju podataka koji su već zabilježeni u sustavu;

(b) automatske izračune kako bi korisnici manje brojki morali unositi ručno;

(c) automatske integrirane kontrole kako bi se provjerilo jesu li preneseni podaci interno dosljedni i u skladu s primjenjivim pravilima;

(d) upozorenja koja generira sustav kojima se korisnici sustava SFC2021 upozoravaju da se određene radnje mogu ili ne mogu izvršiti;

(e) praćenje statusa informacija koje se obrađuju u sustavu putem interneta;

(f) dostupnost povijesnih podataka u vezi sa svim informacijama unesenima za program;

(g) dostupnost obveznog elektroničkog potpisa u smislu Uredbe (EU) br. 910/2014 koji će biti priznat kao dokaz u sudskim postupcima.

Kako bi se osiguralo pravilno upravljanje sustavom, potrebno je uspostaviti odgovarajuću politiku sigurnosti informacijske tehnologije za sustav SFC2021 na nacionalnoj razini. Politika, koja bi trebala obuhvaćati i osoblje koje koristi sustav, trebala bi biti u skladu s relevantnim pravilima EU-a, posebno Odlukom Komisije (EU, Euratom) 2017/46 ([24]) i njezinim provedbenim pravilima. U tu će svrhu svaka država članica morati imenovati i voditi popis osoba odgovornih za definiranje, održavanje i osiguravanje pravilne primjene politike sigurnosti na sustav SFC2021 na nacionalnoj razini ([25]). Te osobe mogu obavljati iste zadaće i za druge fondove kojima se upravlja u okviru sustava.

Ključna odgovornost država članica bit će ažuriranje popisa tijela utvrđenih za obavljanje određenih zadaća u skladu s Uredbom o Socijalnom fondu za klimatsku politiku i da informacije provjeri osoba koja nije osoba koja ih je dostavila. Osim toga, postojat će obveza osiguravanja mehanizama za razdvajanje navedenih zadaća putem informacijskih sustava država članica za upravljanje i kontrolu koji su automatski povezani sa sustavom SFC2021. Naposljetku, države članice trebale bi uspostaviti mjere za zaštitu privatnosti i osobnih podataka pojedinaca te poslovne tajne pravnih subjekata u skladu s Direktivom 2002/58/EZ, Uredbom (EU) 2016/679 i Direktivom (EU) 2018/1972.

Točnije, nacionalna tijela moraju izraditi ažuriranu dokumentaciju u kojoj se navodi kako će drugi nacionalni, regionalni ili lokalni računalni sustavi biti povezani sa sustavom SFC2021 putem tehničkog sučelja, primjerice za razmjenu podataka. Dokumentacija mora obuhvaćati i sigurnosne mjere za te sustave u skladu sa sigurnosnim zahtjevima sustava SFC2021. Konkretno, mora obuhvaćati:

(i) fizičku sigurnost

(ii) podatkovne medije i kontrolu pristupa

(iii) kontrolu pohrane

(iv) kontrolu pristupa i lozinki

(v) praćenje

(vi) međupovezivanje sa sustavom SFC2021

([24]) Odluka Komisije (EU, Euratom) 2017/46 od 10. siječnja 2017. o sigurnosti komunikacijskih i informacijskih sustava u Europskoj komisiji.

([25]) Detaljan popis zadaća koje treba obavljati nacionalna osoba za kontakt utvrđen je u Prilogu XV. Uredbi o zajedničkim odredbama.

(vii) komunikacijsku infrastrukturu

(viii) upravljanje ljudskim resursima prije, tijekom i nakon zaposlenja

(ix) upravljanje incidentima.

S obzirom na sličnost potreba za Socijalni fond za klimatsku politiku i fondove kohezijske politike, sveobuhvatan popis obveza za korištenje zajedničkog sustava SFC2021 nalazi se u Prilogu XV. Uredbi o zajedničkim odredbama. Službe Komisije dostavit će tehničke specifikacije za podatke koje trebaju prikupiti države članice.

c. ***Prikupljanje, evidentiranje i pohranjivanje podataka o krajnjim primateljima***

U skladu s člankom 21. stavkom 2. točkom (d) Uredbe o Socijalnom fondu za klimatsku politiku, nacionalna tijela dužna su prikupljati, evidentirati i pohranjivati standardizirane kategorije podataka o krajnjim primateljima u elektronički sustav i osigurati pristup tim podacima, kao i nekim drugim ključnim elementima u provedbi socijalnog plana za klimatsku politiku. Kako bi pohranjeni podaci bili dostupni, prijenosi podataka trebali bi se provoditi putem interaktivnog korisničkog sučelja (tj. internetske aplikacije) ili putem tehničkog sučelja s pomoću unaprijed definiranih protokola (tj. internetskih usluga) koje omogućuje automatsku sinkronizaciju i prijenos podataka između informacijskih sustava država članica i Komisijina sustava SFC2021.

Potrebno je prikupiti barem sljedeće podatke:

— imena krajnjih primatelja dodijeljenih financijskih sredstava (odnosi se na pojedinca ili subjekt koji stupa u ugovorni odnos s tijelom koje dodjeljuje potporu Socijalnog fonda za klimatsku politiku i izravno prima dodijeljena financijska sredstva) ([26]), njihove identifikacijske brojeve za PDV ili porezne identifikacijske brojeve te iznos financijskih sredstava dodijeljenih iz Fonda,

— imena ugovarateljâ i podugovarateljâ i njihovi identifikacijski brojevi za PDV ili porezni identifikacijski brojevi te vrijednost ugovora ako je krajnji primatelj dodijeljenih financijskih sredstava javni naručitelj u skladu s pravom EU-a ili nacionalnim pravom u području javne nabave,

— imena, prezimena, datumi rođenja i identifikacijski brojevi za PDV ili porezni identifikacijski brojevi stvarnih vlasnika primatelja dodijeljenih financijskih sredstava ili ugovarateljâ, kako su definirani u članku 3. točki 6. Direktive (EU) 2015/849 Europskog parlamenta i Vijeća ([27]),

— popis svih mjera i ulaganja provedenih u okviru Fonda s ukupnim iznosom javnog financiranja tih mjera i ulaganja te navođenje iznosa sredstava isplaćenih u okviru drugih fondova koji se financiraju iz proračuna EU-a,

X. **Jamstvo, revizija i kontrola**

Kako bi dobila jamstvo za ključnu etapu i ciljne vrijednosti te povezana plaćanja, Komisija će provesti sljedeće aktivnosti revizije.

Revizije **postignuća ključnih etapa i ciljnih vrijednosti (u skladu s modelom Mehanizma za oporavak i otpornost)**	Jednom godišnje, na temelju procjene rizika, nakon podnošenja zahtjeva za plaćanje (zajedno s izjavama o upravljanju) i godišnjeg sažetka revizija. Revizijom će se ocijeniti razina dovršenosti, postignuće ključne etape i/ili ciljne vrijednosti te ispunjenje mjere. Osnova za ocjenu socijalnog plana za klimatsku politiku trebala bi se revidirati za svaki socijalni plan za klimatsku politiku. Kad je riječ o Mehanizmu za oporavak i otpornost, u godišnjem planu revizije trebalo bi utvrditi cilj barem jednog godišnjeg posjeta na razini država članica.

([26]) Na primjer, kućanstva koja primaju vaučere za javni prijevoz smatrala bi se krajnjim primateljem. Istodobno bi se krajnjim primateljem smatrao javni subjekt koji prima potporu za kupnju vozila.

([27]) Direktiva (EU) 2015/849 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. svibnja 2015. o sprečavanju korištenja financijskog sustava u svrhu pranja novca ili financiranja terorizma, o izmjeni Uredbe (EU) br. 648/2012 Europskog parlamenta i Vijeća te o stavljanju izvan snage Direktive 2005/60/EZ Europskog parlamenta i Vijeća i Direktive Komisije 2006/70/EZ.

Osim toga, kako bi zaštitila financijske interese EU-a, Komisija će provesti sljedeće aktivnosti revizije.

Revizije sustava: revizije usklađenosti i tematske revizije (među ostalim u područjima kao što su dvostruko financiranje, državna revizija, javna nabava, sukob interesa, korupcija, prijevara). To su revizije **sustavâ** uspostavljenih na razini država članica (tijela koja provode socijalni plan za klimatsku politiku, pridržavanje utvrđenih ključnih zahtjeva, horizontalni zahtjev za provedbu mjera pojednostavnjenja u odnosu na korisnike).	Svake godine, na temelju procjene rizika. Ta je vrsta revizije propisana člankom 21. Uredbe o Socijalnom fondu za klimatsku politiku o zaštiti financijskih interesa EU-a i drugim člancima koji se na nju neizravno odnose (npr. članak 17.). Iskustvo s Mehanizmom za oporavak i otpornost pokazalo je da se te revizije moraju provesti u ranoj fazi jer u protivnom postoji rizik od pojave nedostatka jamstva, što je vrlo teško naknadno ispraviti. Konkretno, kad je riječ o udaljenim slučajevima u kojima tijela za reviziju prethodno nisu bila uključena u provedbu Mehanizma za oporavak i otpornost ili kohezijske politike, provest će se revizija sustava kako bi se procijenila njihova spremnost za obradu socijalnog plana za klimatsku politiku.

a. ***Ocjena sustava upravljanja i kontrole***

Države članice dužne su u skladu s ključnim zahtjevima utvrđenima u Prilogu III. Uredbi o Socijalnom fondu za klimatsku politiku provoditi odgovarajuće i neovisne revizije sustavâ i operacija.

Revizije sustavâ trebale bi uključivati ispitivanje kontrole koje se provodi za operacije i transakcije na odgovarajućoj razini. Očekuje se da će metodologija korištena za određivanje **veličine uzorka za ispitivanja kontrola koja se upotrebljava u revizijama sustavâ i operacija** biti u skladu s međunarodno prihvaćenim revizijskim standardima.

Ta ispitivanja, zajedno s drugim kvalitativnim elementima i postupcima revizije, osnova su za ocjenu dotičnog sustava upravljanja i kontrole.

Revizorsko tijelo prvo će morati donijeti svoje zaključke za svaki kriterij ocjene, zatim za svaki ključni zahtjev i naposljetku za svako tijelo. Taj postupni pristup omogućit će im donošenje općeg zaključka o **funkcioniranju sustava upravljanja i kontrole**. U **općim zaključcima** koristit će se sljedeće opće primjenjive kategorije:

— **kategorija 1 – dobro funkcionira. Poboljšanja nisu potrebna ili su potrebna manja poboljšanja**. Nema nedostataka ili samo manji nedostaci. Ti nedostaci nemaju nikakav utjecaj ili u manjoj mjeri utječu na djelotvorno funkcioniranje ocijenjenih ključnih zahtjeva/tijela/sustava.

— **kategorija 2 – funkcionira. Potrebna su neka poboljšanja.** Postoji jedan ili više (ne ozbiljnih) nedostataka. Ti nedostaci umjereno utječu na djelotvorno funkcioniranje ocijenjenih ključnih zahtjeva/tijela/sustava. Oblikovane su preporuke koje tijelo obuhvaćeno revizijom treba provesti.

— **kategorija 3 – djelomično funkcionira. Potrebna su znatna poboljšanja.** Postoji jedan ili više ozbiljnih nedostataka zbog kojih su financijska sredstva izložena riziku od nepravilnosti. Znatno utječe na djelotvorno funkcioniranje ocijenjenih ključnih zahtjeva/tijela/sustava. Oblikovane su preporuke kako bi se znatno poboljšao sustav koje će provoditi tijelo nad kojim je provedena revizija.

— **kategorija 4 – ne funkcionira.** Postoje brojni ozbiljni i/ili opsežni nedostaci zbog kojih su financijska sredstva izložena riziku od nepravilnosti. Utjecaj na djelotvorno funkcioniranje ocijenjenih ključnih zahtjeva/tijela/sustava znatan je; ocijenjeni ključni zahtjevi/tijela/sustav slabo funkcioniraju ili uopće ne funkcioniraju. Formulirane su preporuke kako bi se drastično poboljšao ili reformirao sustav koje će provoditi tijelo nad kojim je provedena revizija.

Revizori bi trebali iskoristiti svoju stručnu prosudbu pri donošenju odgovarajućeg zaključka za svako tijelo, uzimajući u obzir sve druge dostupne revizijske dokaze, uključujući, prema potrebi, relevantne rezultate revizija provedenih u okviru programa kohezijske politike ili Mehanizma za oporavak i otpornost.

Revizorsko tijelo mora prikupiti i evidentirati odgovarajuće revizijske dokaze, uključujući svu radnu dokumentaciju, kontrolne popise, preliminarna izvješća i dokumentaciju iz svih kontradiktornih postupaka s tijelima.

Rezultati funkcioniranja sustava upravljanja i kontrole trebali bi se koristiti za utvrđivanje opsega ispitivanja **revizija operacija** kako bi se Komisiji pružilo razumno jamstvo da su **ključne etape i ciljne vrijednosti** uključene u **zahtjeve za plaćanje** postignute.

Nakon završetka revizija sustavâ i operacija revizorsko tijelo trebalo bi voditi ažuriranu tablicu pokazatelja razine jamstva tijela.

Revizorsko tijelo trebalo bi redovito sastavljati izvješće o reviziji sa sažetkom revizija provedenih u skladu s međunarodno prihvaćenim revizijskim standardima i slati ga tijelu odgovornom za potpisivanje izjave o upravljanju. Izvješće bi trebalo obuhvaćati opseg revizija u smislu iznosa potrošnje i obuhvaćenog razdoblja, analizu utvrđenih nedostataka i sve poduzete korektivne mjere.

Izvješće o reviziji trebalo bi sadržavati i zaključak revizije u kojem se navodi je li revizorsko tijelo svojim radom dobilo razumno jamstvo da su ključne etape i ciljne vrijednosti uključene u zahtjev za plaćanje postignute. To izvješće o reviziji trebalo bi biti priloženo zahtjevu za plaćanje upućenom Komisiji u skladu s člankom 21. stavkom 2. točkom (c) Uredbe o Socijalnom fondu za klimatsku politiku (za više informacija vidjeti odjeljak o pripremi zahtjeva za plaćanje).

XI. **Smanjenje financijske potpore i povrati**

U skladu s bilateralnim sporazumom sklopljenim s državom članicom i člankom 21. stavkom 4. Uredbe, Komisija u slučajevima prijevare, korupcije ili sukoba interesa koji utječu na financijske interese EU-a, a koje država članica nije ispravila i/ili vratila sredstva ili u slučaju teškog kršenja obveze koja proizlazi iz bilateralnih sporazuma iz članka 19. stavka 1. može proporcionalno umanjiti potporu u okviru Fonda i osigurati povrat svih iznosa koji se duguju proračunu EU-a..

Pri odlučivanju o iznosu povrata ili smanjenja, Komisija će kao referentnu vrijednost koristiti vrijednosti isplate za ključne etape i ciljne vrijednosti konkretne mjere ili ulaganja na koje se to odnosi ili, ako je riječ o više od jedne mjere i/ili ulaganja, proporcionalne vrijednosti plaćanja za relevantne ključne etape i ciljne vrijednosti. Time se poštuje načelo proporcionalnosti i uzima u obzir ozbiljnost prijevare, korupcije ili sukoba interesa koji utječu na financijske interese EU-a ili kršenja obveze.

Međutim, u slučajevima koji uključuju prijevaru, puni financijski ispravak iznosa trebao bi se primjenjivati i na nacionalnoj razini i na razini proračuna EU-a, neovisno o bilo kakvim razmjernim razmatranjima.

Kad je riječ o smanjenju potpore, razmotrit će se sljedeći elementi:

— težina ozbiljnih nedostataka u kontekstu sustava upravljanja i kontrole u cjelini,

— učestalost i opseg ozbiljnih nedostataka,

— stupanj financijske štete za proračun EU-a.

Slučaj može uključivati jedno ili više od sljedećeg: prijevara, znatne pogreške, nepravilnosti, nepoštovanje pravnih obveza tijekom postupka dodjele, nepoštovanje pravnih obveza tijekom provedbe bespovratnih sredstava, nepravilnu provedbu djelovanja, pogrešne podatke u izvješćivanju itd.

Ako se primjenjuju ekstrapolirani financijski ispravci, rezultati ispitivanja reprezentativnog uzorka ekstrapoliraju se na ostatak statističkog skupa ciljnih vrijednosti i ključnih etapa iz kojih je uzet uzorak za potrebe utvrđivanja financijskog ispravka.

Ako se primjenjuju financijski ispravci na temelju paušalne stope, kako bi se osigurala transparentnost i predvidljivost njihove primjene, njihova se razina određuje na sljedeći način:

(a) ako su ozbiljni nedostaci toliko ključni, učestali i rašireni da predstavljaju potpuno zakazivanje sustava čime se ugrožava zakonitost i pravilnost svih dodijeljenih sredstava, **primjenjuje se paušalna stopa od 100 %**;

(b) ako su ozbiljni nedostaci znatno učestali i rašireni, tako da predstavljaju vrlo ozbiljno zakazivanje sustava čime se ugrožava zakonitost i pravilnost vrlo velikog udjela dotičnih dodijeljenih sredstava, **primjenjuje se paušalna stopa od 50 %**;

(c) ako su ozbiljni nedostaci toliko učestali i rašireni da predstavljaju ozbiljno zakazivanje sustava čime se ugrožava zakonitost i pravilnost vrlo velikog udjela dotičnih dodijeljenih sredstava, **primjenjuje se paušalna stopa od 25 %**;

(d) ako su ozbiljni nedostaci posljedica toga što sustav ne funkcionira u potpunosti ili radi toliko loše ili rijetko da ugrožava zakonitost i pravilnost velikog udjela dotičnih dodijeljenih sredstava, **primjenjuje se paušalna stopa od 10 %**;

(e) ako su ozbiljni nedostaci posljedica nedosljednog funkcioniranja sustava čime se ugrožava zakonitost i pravilnost znatnog udjela predmetnih dodijeljenih sredstava, **primjenjuje se paušalna stopa od 5 %**.

Ako se zbog propusta odgovornih tijela da poduzmu korektivne mjere nakon primjene smanjenja u jednoj kampanji revizije u naknadnim postupcima revizije utvrde isti ozbiljni nedostaci, razina ispravka može se zbog ponavljanja ozbiljnih nedostataka povećati na razinu koja ne premašuje razinu sljedeće više kategorije.

Komisija daje državi članici priliku da se očituje prije primjene smanjenja. Sva očitovanja detaljno će se analizirati prije konačne odluke o smanjenju bespovratnih sredstava.

Ako je razina paušalne stope neproporcionalna nakon razmatranja prethodno navedenih elemenata i očitovanja koje je dostavila država članica, razina ispravka može se smanjiti.

XII. Evaluacija Socijalnog fonda za klimatsku politiku i ocjena primjerenosti socijalnih planova za klimatsku politiku

a. *Evaluacija Socijalnog fonda za klimatsku politiku*

Komisija je dužna provesti dvije evaluacije Socijalnog fonda za klimatsku politiku. Člankom 27. Uredbe o Socijalnom fondu za klimatsku politiku propisano je da će Komisija provesti prvu evaluaciju provedbe i funkcioniranja Socijalnog fonda za klimatsku politiku dvije godine nakon početka provedbe socijalnih planova za klimatsku politiku ([28]) i *ex post* evaluaciju do kraja 2033. Dvogodišnja izvješća o napretku koja izrađuje svaka država članica (vidjeti odjeljak IV. točku (c) ovih smjernica) bit će važni izvori informacija za evaluacije koje provodi Komisija.

U prvoj evaluaciji koju će provesti Komisija uzet će se u obzir sve relevantne dostupne informacije. Zbog ranog regulatornog roka za evaluaciju u sredini programskog razdoblja (tj. dvije godine nakon početka provedbe socijalnih planova za klimatsku politiku) vrlo je vjerojatno da će mjere biti samo u početnoj fazi ili međufazama. U tom će kontekstu prva izvješća o napretku koja države članice trebaju dostaviti do 15. ožujka 2027. biti važan izvor informacija za mjerenje napretka i ocjenu rezultata početnih mjera i ulaganja, osobito njihova doprinosa ciljevima Fonda.

Komisija će razmotriti mogućnost savjetovanja s relevantnim dionicima dovoljno unaprijed kako bi prikupila dodatne podatke o provedbi Fonda. U obzir će se uzeti i sve druge pouzdane analize provedbe Fonda i prvih postignutih rezultata provedene na nacionalnoj razini. Potonji bi trebali biti dostupni najkasnije do sredine 2027. kako bi se mogli uzeti u obzir u Komisijinoj evaluaciji u sredini programskog razdoblja i, prema potrebi, kako bi se osigurali dokazi za sve prijedloge izmjena Uredbe o Socijalnom fondu za klimatsku politiku.

Komisija će do kraja 2033. provesti *ex post* evaluaciju na temelju koje će se moći dati globalna ocjena Socijalnog fonda za klimatsku politiku, uključujući informacije o njegovu učinku ([29]).

Osim toga, kako bi se ocijenio dugoročniji učinak mjera i ulaganja uključenih u socijalne planove za klimatsku politiku, države članice potiču se da provedu vlastite evaluacije učinka svojih nacionalnih mjera i ulaganja koja se financiraju iz Socijalnog fonda za klimatsku politiku, uzimajući u obzir zajedničke pokazatelje navedene u Prilogu IV. Uredbi o Socijalnom fondu za klimatsku politiku, barem jednom tijekom trajanja Fonda, a po mogućnosti prije kraja 2032., što Komisiji omogućuje da te rezultate uzme u obzir u *ex post* evaluaciji Fonda.

([28]) Vidjeti članak 27. Uredbe o Socijalnom fondu za klimatsku politiku.

([29]) Vidjeti članak 27. stavak 3. Uredbe (EU) 2023/955: *„Komisija do 31. prosinca 2033. Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija dostavlja neovisno izvješće o ex post evaluaciji. Izvješće o ex post evaluaciji sastoji se od sveobuhvatne ocjene Fonda i uključuje informacije o njegovu učinku”.*

Iako će tijela država članica biti odgovorna za provedbu i koordinaciju takvih evaluacija, o svim pitanjima i razmjeni dobre prakse raspravljat će se na redovitom forumu koji Komisija uspostavlja radi rasprave o aktivnostima praćenja i evaluacije u kontekstu Socijalnog fonda za klimatsku politiku. Osim toga, Komisija će istražiti načine za pružanje metodološke i tehničke potpore i staviti na raspolaganje resurse (na primjer, za evaluacije učinka zasnovane na protučinjeničnom pristupu).

b. ***Ocjena primjerenosti socijalnih planova za klimatsku politiku***

U skladu s člankom 18. stavkom 5. Uredbe o Socijalnom fondu za klimatsku politiku, države članice moraju do 15. ožujka 2029. Komisiji dostaviti izvješće u kojem bi trebale procijeniti primjerenost svakog socijalnog plana za klimatsku politiku s obzirom na stvarne izravne učinke uključivanja emisija stakleničkih plinova iz zgrada i cestovnog prometa u područje primjene Direktive o ETS-u u dotičnoj državi članici. To bi izvješćivanje trebalo pripremiti zajedno i kao dio dvogodišnjeg izvješća koje se mora dostaviti do 15. ožujka 2029. u skladu s člankom 24. stavkom 1. Uredbe o Socijalnom fondu za klimatsku politiku.

c. ***Održivost ulaganja***

Države članice trebale bi uspostaviti potrebne zaštitne mjere kako bi osigurale dugoročnu održivost ulaganja, na primjer, kad je riječ o izgradnji infrastrukture za nove socijalne ili cjenovno pristupačne energetski učinkovite stambene objekte ili prenamjeni zgrada u socijalne ili cjenovno pristupačne energetski učinkovite stambene objekte.

XIII. **Informiranje, komunikacija i vidljivost**

a. ***Vidljivost i informacije za krajnje primatelje***

Države članice trebale bi obavijestiti krajnje primatelje Fonda o podrijetlu potpore, čak i ako ostvaruju korist od te potpore putem posrednika. Te informacije za primatelje trebale bi uključivati amblem EU-a i odgovarajuću izjavu koja glasi „*financira Europska unija – Socijalni fond za klimatsku politiku*” na dokumentima i komunikacijskim materijalima povezanima s provedbom mjere i ulaganjima namijenjenima primateljima u skladu s tehničkim specifikacijama za upotrebu amblema EU-a kako je definirano u Prilogu III. ovim smjernicama.

Koordinacijsko tijelo ili imenovano odgovorno provedbeno tijelo trebalo bi što prije, a najkasnije šest mjeseci nakon odluke o odobrenju socijalnog plana za klimatsku politiku ([30]), aktivirati nacionalnu internetsku stranicu o socijalnom planu za klimatsku politiku. Stranica se mora redovito ažurirati informacijama o mjerama i ulaganjima obuhvaćenima socijalnim planom za klimatsku politiku, njegovim ciljevima, aktivnostima, dostupnim mogućnostima financiranja i postignućima. Ta internetska stranica mora uključivati socijalne planove za klimatsku politiku (prvotno odobrenu verziju i naknadne izmijenjene verzije), provedbenu odluku Komisije kojom se odobrava plan, provedbene odluke Komisije o izmjenama plana, Komisijine odluke o isplati, sporazume između Komisije i države članice koji čine pojedinačne pravne obveze i sve obavijesti o manjim izmjenama plana.

Koordinacijsko tijelo trebalo bi na toj posebnoj internetskoj stranici objavljivati svu novu relevantnu dokumentaciju kako bi ona uvijek bila ažurna. Na njoj bi trebalo objavljivati i dvogodišnja izvješća država članica propisana člankom 24. stavkom 1. Uredbe o Socijalnom fondu za klimatsku politiku te sve analize ili evaluacije funkcioniranja Fonda i postignute rezultate koje se provode na nacionalnoj razini.

Kako bi ostale u izravnom kontaktu s potencijalnim krajnjim primateljima i ciljnim skupinama, države članice trebale bi razviti automatski sustav obavješćivanja i pretplate i biti prisutne na društvenim mrežama. Ta prisutnost i angažman na društvenim mrežama trebali bi omogućiti potencijalnim krajnjim primateljima da se prijave i pravodobno primaju ažurirane informacije.

Provedbena tijela dužna su institucijama, tijelima, uredima i agencijama EU-a na zahtjev osigurati komunikacijske materijale i materijale za povećanje vidljivosti, uključujući one namijenjene krajnjim primateljima. EU-u se mora dodijeliti besplatna, neisključiva i neopoziva licencija za korištenje takvih materijala i svih postojećih prava povezanih s njima na zahtjev. To ne bi trebalo zahtijevati znatne dodatne troškove ni znatno administrativno opterećenje za krajnje primatelje ili za provedbena tijela.

([30]) Rok od šest mjeseci u skladu je s odgovornostima upravljačkih tijela u okviru kohezijskih fondova EU-a kako je utvrđeno u članku 49. stavku 1. Uredbe o zajedničkim odredbama.

Krajnji primatelji potpore dužni su osigurati vidljivost financijskih sredstava EU-a, osobito pri promicanju djelovanja i njihovih rezultata, pružanjem koherentnih, djelotvornih i razmjernih ciljanih informacija različitoj publici, uključujući medije i javnost.

Ta se obveza ne primjenjuje ako se potpora pruža fizičkim osobama ili ako postoji rizik od objavljivanja poslovno osjetljivih informacija (članak 23. stavak 2. Uredbe o Socijalnom fondu za klimatsku politiku).

Primatelji i tijela koja provode mjere i ulaganja potvrđuju potporu iz Fonda tako da

(a) na korisnikovim službenim internetskim stranicama i računima na društvenim mrežama navedu kratki opis mjera i ulaganja, proporcionalno razini potpore, uključujući njezine ciljeve i rezultate, te istaknu kako je riječ o financijskoj potpori EU-a;

(b) navedu izjavu u kojoj se na vidljiv način ističe potpora EU-a u dokumentima i komunikacijskim materijalima koji se odnose na provedbu mjera i ulaganja namijenjenih javnosti ili sudionicima.

b. ***Objava podataka o krajnjim primateljima te mjerama i ulaganjima provedenima u okviru Socijalnog fonda za klimatsku politiku***

U skladu s člankom 23. stavkom 1. Uredbe o Socijalnom fondu za klimatsku politiku, koordinacijsko tijelo ili imenovano tijelo kojem je povjerena provedba objavljuje potrebne referentne podatke na jedinstvenim internetskim stranicama (iz odjeljka XIII.A ovih smjernica o vidljivosti i informacijama za krajnje primatelje) u otvorenim strojno čitljivim formatima, kako je utvrđeno u članku 5. stavku 1. Direktive (EU) 2019/1024 Europskog parlamenta i Vijeća ([31]), čime se omogućuje razvrstavanje, pretraživanje, izdvajanje, uspoređivanje i ponovna upotreba podataka. Komisija će izdati metodološke upute o formatu i strukturi kako bi podaci bili kompatibilni i ponovno upotrebljivi na svim komunikacijskim platformama, uključujući internetske stranice Komisije, i lako dostupni javnosti u agregiranom obliku.

Koordinacijsko tijelo ili imenovano tijelo kojem je povjerena provedba plana objavljuje popis mjera i ulaganja u socijalnom planu za klimatsku politiku na internetskim stranicama te redovito ažurira popis. Popis mora uključivati sve mjere i ulaganja provedene u okviru Fonda te se mora navesti ukupni iznos sredstava primljenih iz Socijalnog fonda za klimatsku politiku, ukupni iznos javnog financiranja za te mjere i ulaganja (što uključuje nacionalni doprinos socijalnom planu za klimatsku politiku) i iznos sredstava isplaćenih u okviru drugih fondova koji se financiraju iz proračuna EU-a.

Informacije o krajnjim primateljima dodijeljenih financijskih sredstava (kako je navedeno u članku 21. stavku 2. Uredbe o Socijalnom fondu za klimatsku politiku) moraju se, uzimajući u obzir ograničenja utvrđena u članku 23. stavku 1. Uredbe o Socijalnom fondu za klimatsku politiku, uvrstiti na popis koji objavljuje država članica što je prije moguće nakon isplate doprinosa krajnjem primatelju. Ako za neke krajnje primatelje dodijeljena financijska sredstva iz Fonda nisu isplaćena zbog dvojbi oko provedbe, nepravilnosti, revizije ili financijskih problema, ti krajnji primatelji moraju biti uklonjeni s popisa i ne smiju biti uključeni u izračun ciljnih vrijednosti koje treba prijaviti ili koristiti za potrebe vidljivosti i komunikacije.

Popis bi trebao sadržavati sljedeće podatke:

(a) imena krajnjih primatelja dodijeljenih financijskih sredstava, njihove identifikacijske brojeve za PDV ili porezne identifikacijske brojeve te iznos financijskih sredstava dodijeljenih iz Fonda primljenih za svako ulaganje ili mjeru;

(b) imena ugovarateljâ i podugovarateljâ i njihove identifikacijske brojeve za PDV ili porezne identifikacijske brojeve te vrijednost ugovora ako je krajnji primatelj dodijeljenih financijskih sredstava javni naručitelj u skladu s pravom EU-a ili nacionalnim pravom u području javne nabave;

(c) pokazatelj lokacije ili geolokacija grada, regije i zemlje u kojoj se operacija provodi.

([31]) Direktiva (EU) 2019/1024 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. lipnja 2019. o otvorenim podatcima i ponovnoj uporabi informacija javnog sektora (SL L 172, 26.6.2019., str. 56.).

Informacije iz prethodnog popisa ne bi se trebale objavljivati ako se odnose na sljedeće posebne iznimke:

— privremenu izravnu potporu dohotku ranjivim kućanstvima

— situacije navedene u članku 38. stavku 3. Financijske uredbe, a posebno: i. financijsku potporu koja se pruža putem financijskih instrumenata u iznosu manjem od 500 000 EUR; ii. ako se otkrivanjem podataka mogu ugroziti prava i slobode osoba ili subjekata kako su zaštićeni Poveljom Europske unije o temeljnim pravima ili se može naštetiti komercijalnim interesima primatelja i iii. kad se odnose na naknadu vanjskim stručnjacima odabranima na temelju stručne sposobnosti, poštujući načela nediskriminacije, jednakog postupanja i nepostojanja sukoba interesa. iv. ugovore vrlo male vrijednosti manje od iznosa navedenog u točki 14.4. Priloga I. Financijskoj uredbi.

c. ***Komunikacijska strategija o socijalnom planu za klimatsku politiku***

Nakon odobrenja nacionalnog socijalnog plana za klimatsku politiku provedbena tijela ili nacionalno koordinacijsko tijelo trebali bi izraditi nacionalnu komunikacijsku strategiju, čiji opis treba uključiti u socijalni plan za klimatsku politiku. Opis komunikacijske strategije trebao bi uključivati sljedeće informacije: ciljeve, ključne poruke, ciljanu publiku, komunikacijske aktivnosti/kanale, planirani proračun, odabrane ključne projekte, mehanizme koordinacije s Komisijom te praćenje i evaluaciju. Njezina bi provedba trebala započeti što je prije moguće nakon provedbene odluke Komisije o odobravanju socijalnog plana za klimatsku politiku kako bi se osiguralo da je javnost informirana o učinku financiranja EU-a na svakodnevni život građana. Provedbeno tijelo potiče se da se uskladi s istim minimalnim komunikacijskim zahtjevima koji se primjenjuju u okviru proračuna EU-a za razdoblje od 2021. do 2027. ([32])

Budući da je Socijalni fond za klimatsku politiku novi instrument koji je usko povezan s uvođenjem sustava ETS2, svrha komunikacijske strategije trebala bi biti informiranje javnosti i osiguravanje priznavanja doprinosa Socijalnog fonda za klimatsku neutralnost socijalno pravednoj tranziciji prema klimatskoj neutralnosti ublažavanjem socijalnih učinaka sustava ETS2 na razini projekta i država članica. U nacionalnoj komunikacijskoj strategiji trebalo bi utvrditi kako provesti zajedničke komunikacijske aktivnosti s Komisijom i njezinim predstavništvom u predmetnoj zemlji i regiji, kao i komunikacijske aktivnosti prema i s lokalnim i regionalnim vlastima, predstavnicima gospodarskih i socijalnih partnera, relevantnim organizacijama civilnog društva, organizacijama mladih i drugim relevantnim dionicima.

Budući da će socijalni planovi za klimatsku politiku biti višegodišnji instrument, nacionalna komunikacijska strategija trebala bi uključivati komunikacijski plan s nizom godišnjih aktivnosti nakon donošenja socijalnog plana za klimatsku politiku koji može poslužiti kao pokazatelj budućih komunikacijskih aktivnosti u narednim godinama.

Države članice mogu promicati i šire „**platforme za uključivanje dionika**” radi poticanja uključivosti i transparentnosti. Te bi platforme pridonijele prikupljanju različitih perspektiva i osigurale da se na odgovarajući način uzmu u obzir potrebe različitih zainteresiranih skupina. One nadilaze službeno savjetovanje s dionicima zastupljenima na nacionalnoj razini.

Naposljetku, u strategiji se može naglasiti odabir konkretnih intervencija i dobrih praksi relevantnih za provedbeno tijelo koje se namjerava promicati i o kojima se namjerava aktivnije komunicirati te o kojima bi se planirala koordinirana komunikacija s Komisijom.

Kako bi se osiguralo odgovarajuće širenje informacija i odgovornost za provedene komunikacijske aktivnosti, provedbena tijela potiču se da najmanje jednom godišnje obavijeste koordinacijski mehanizam (vidjeti odjeljak III.a o provedbi) o provedbi i rezultatima komunikacijske strategije, kao i o glavnim planiranim komunikacijskim aktivnostima koje će se provesti u sljedećoj godini.

Kako bi se omogućila razmjena najboljih praksi i koordinirale zajedničke aktivnosti povezane sa Socijalnim fondom za klimatsku politiku, provedbena tijela dužna su Komisiji dostaviti podatke za kontakt nacionalnog koordinatora za komunikaciju koji će služiti kao kontaktna točka za Komisiju i druge države članice. Tijela bi ih trebala dostaviti što je prije moguće nakon odobrenja socijalnog plana za klimatsku politiku.

([32]) https://commission.europa.eu/funding-tenders/managing-your-project/communicating-and-raising-eu-visibility_en.

d. ***Horizontalne komunikacijske aktivnosti na europskoj razini***

Komisija će provoditi mjere informiranja i komunikacije o Fondu i postignutim rezultatima. Te mjere mogu uključivati, prema potrebi i uz suglasnost nacionalnih tijela, zajedničke komunikacijske aktivnosti s nacionalnim, regionalnim i lokalnim tijelima i predstavništvima Europskog parlamenta i Komisije u državama članicama (članak 23. stavak 3. Uredbe o Socijalnom fondu za klimatsku politiku).

Kako bi se osigurao koordiniran pristup komunikacije Komisije i država članica, Komisija će uspostaviti:

— internetsku stranicu Socijalnog fonda za klimatsku politiku. Ona će, na primjer, sadržavati opće informacije o Fondu, upućivanje i pojedinosti o socijalnom planu za klimatsku politiku koji je donijela svaka država članica (uključujući sam plan nakon što ga odobri Komisija), popis tijela država članica odgovornih za provedbu socijalnog plana za klimatsku politiku te pododjeljak posvećen dobrim praksama u području mjera i ulaganja. Komisija će redovito ažurirati tu posebnu internetsku stranicu svim relevantnim javnim informacijama;

— mrežu nacionalnih koordinatora za komunikaciju radi razmjene najboljih praksi i organiziranja zajedničkih komunikacijskih aktivnosti. Komisija će organizirati sastanke s tom mrežom i uspostaviti digitalno okruženje za razmjenu informacija.

PRILOG I.

Popis relevantnih zajedničkih pokazatelja po prihvatljivoj mjeri i ulaganju (kako je navedeno u članku 8. Socijalnog fonda za klimatsku politiku)

U Prilogu IV. Uredbi o Socijalnom fondu za klimatsku politiku utvrđeni su zajednički pokazatelji i predviđeno je da, ako socijalni plan za klimatsku politiku države članice ne sadržava mjeru ni ulaganje koje doprinosi nekima od pokazatelja, države članice mogu ih navesti kao neprimjenjive. U tom je smislu u tablici u nastavku utvrđeno koji se zajednički pokazatelji navedeni u Prilogu IV. smatraju relevantnima za svaku vrstu mjere ili ulaganja za potrebe dvogodišnjeg izvješćivanja o napretku u skladu s člankom 24. stavkom 1. Uredbe o Socijalnom fondu za klimatsku politiku. Ako socijalni plan za klimatsku politiku države članice sadržava mjeru ili ulaganje koje je obuhvaćeno utvrđenim vrstama mjera/ulaganja, ona bi trebala prikupiti informacije o zajedničkim pokazateljima navedenima u nastavku i uključiti relevantne podatke kojima se mjeri napredak prema zajedničkom pokazatelju ili pokazateljima u svoja dvogodišnja izvješća o napretku.

Komponente zgrade	Pokazatelj ostvarenja 3	Pokazatelj ostvarenja 4	Pokazatelj ostvarenja 5	Pokazatelj ostvarenja 6	Pokazatelj ostvarenja 7	Pokazatelj ostvarenja 8	Pokazatelj ostvarenja 9	Pokazatelj ostvarenja 10
	Broj ranjivih kućanstava	Broj zgrada – temeljita (dubinska) obnova	Površina poda – temeljita (dubinska) obnova	Broj zgrada (druge energetske obnove)	Površina poda – druge energetske obnove	Broj zamijenjenih postrojenja za grijanje na fosilna goriva	Dodatni kapacitet za energiju iz obnovljivih izvora (MW)	Dodatni kapacitet za energiju iz obnovljivih izvora (jedinice)
(a) Obnova zgrada	x	x (*)	x (*)	x (**)	x (**)	(x)	(x)	(x)
(b) Pristup cjenovno pristupačnom energetski učinkovitom stanovanju, uključujući socijalno stanovanje	x					(x)	(x)	(x)
(c) Dekarbonizacija elektrifikacijom grijanja i hlađenja u zgradama	x					(x)	(x)	(x)
(d) Osigurati ciljane, dostupne i cjenovno pristupačne informacije, obrazovanje, osvješćivanje i savjetovanje	x							
(e) Rješenja za energetsku učinkovitost i odgovarajući instrumenti financiranja u skladu sa socijalnim ciljevima Fonda	x	(x)	(x)	(x)	(x)	(x)	(x)	(x)

Kazalo: Kad je riječ o zajedničkim pokazateljima označenima s (x), države članice i Komisija morat će se na pojedinačnoj osnovi dogovoriti o tome koje mjere, ako postoje, ne doprinose odgovarajućem pokazatelju i o njima se ne mora izvješćivati u dvogodišnjem izvješću o napretku.

(*) Samo za zgrade na kojima je provedena temeljita (dubinska) obnova. Kao pojašnjenje, iako je u Direktivi o energetskim svojstvima zgrada (članak 2. točka 20.) „temeljita (dubinska) obnova" definirana kao obnova koja vodi do razine zgrade s nultom emisijama, obnove zgrade za postizanje nultih emisija nisu uvijek izvedive. Smanjenje potrošnje primarne energije za 60 % stoga se može smatrati temeljitom (dubinskom) obnovom u svrhu izrade i provedbe socijalnih planova za klimatsku politiku.

(**) Samo za zgrade koje su podvrgnute drugim energetskim obnovama.

Komponente zgrade	Pokazatelj rezultata 11	Pokazatelj rezultata 12	Pokazatelj rezultata 13	Pokazatelj rezultata 14	Pokazatelj rezultata 15	Pokazatelj rezultata 16	Pokazatelj rezultata 17
	Smanjenje broja ranjivih kućanstava (%)	Smanjenje emisija stakleničkih plinova u sektoru zgrada	Smanjenje broja kućanstava pogođenih energetskim siromaštvom (%)	Uštede u godišnjoj potrošnji primarne energije (MWh/godišnje)	Uštede u godišnjoj potrošnji primarne energije (kWh/m²)	Uštede u godišnjoj potrošnji krajnje energije (kWh/m²)	Uštede u godišnjoj potrošnji krajnje energije (MWh/godina)
(a) Obnova zgrada	x	x	x	x	x	x	x
(b) Pristup cjenovno pristupačnom energetski učinkovitom stanovanju, uključujući socijalno stanovanje	x	(x) (*)	x	(x) (*)	(x) (*)	(x) (*)	(x) (*)
(c) Dekarbonizacija elektrifikacijom grijanja i hlađenja u zgradama	x	x	x	x	x	x	x
(d) Osigurati ciljane, dostupne i cjenovno pristupačne informacije, obrazovanje, osvješćivanje i savjetovanje							
(e) Rješenja za energetsku učinkovitost i odgovarajući instrumenti financiranja u skladu sa socijalnim ciljevima Fonda	x	(x)	x	(x)	(x)	(x)	(x)

Kazalo: Kad je riječ o zajedničkim pokazateljima označenima s (x), države članice i Komisija morat će se na pojedinačnoj osnovi dogovoriti o tome koje mjere, ako postoje, ne doprinose odgovarajućem pokazatelju i o njima se ne mora izvješćivati u dvogodišnjem izvješću o napretku.

(*) Ovi su pokazatelji relevantni samo za prenamjenu zgrada (ne za izgradnju novih zgrada).

Komponenta cestovnog prometa	Pokazatelj ostvarenja 20	Pokazatelj ostvarenja 21	Pokazatelj ostvarenja 22	Pokazatelj ostvarenja 23	Pokazatelj ostvarenja 24	Pokazatelj ostvarenja 25	Pokazatelj ostvarenja 26	Pokazatelj ostvarenja 27	Pokazatelj ostvarenja 28
	Broj ranjivih korisnika usluga prijevoza	Broj kupljenih vozila s nultim emisijama	Broj kupljenih vozila s niskim emisijama	Broj kupljenih bicikala	Broj mjesta za opskrbu gorivom i punjenje	Karte za javni prijevoz s popustom ili besplatne karte za javni prijevoz (broj korisnika)	Dodatna rješenja za zajedničku mobilnost i mobilnost na zahtjev (broj korisnika)	Dodatna rješenja za zajedničku mobilnost i mobilnost na zahtjev (jedinice)	Infrastruktura namijenjena biciklima za koju je primljena potpora (km)
(d) Osigurati ciljane, dostupne i cjenovno pristupačne informacije, obrazovanje, osvješćivanje i savjetovanje	x								

Komponenta cestovnog prometa	Pokazatelj ostvarenja 20 Broj ranjivih korisnika usluga prijevoza	Pokazatelj ostvarenja 21 Broj kupljenih vozila s nultim emisijama	Pokazatelj ostvarenja 22 Broj kupljenih vozila s niskim emisijama	Pokazatelj ostvarenja 23 Broj kupljenih bicikala	Pokazatelj ostvarenja 24 Broj mjesta za opskrbu gorivom i punjenje	Pokazatelj ostvarenja 25 Karte za javni prijevoz s popustom ili besplatne karte za javni prijevoz (broj korisnika)	Pokazatelj ostvarenja 26 Dodatna rješenja za zajedničku mobilnost i mobilnost na zahtjev (broj korisnika)	Pokazatelj ostvarenja 27 Dodatna rješenja za zajedničku mobilnost i mobilnost na zahtjev (jedinice)	Pokazatelj ostvarenja 28 Infrastruktura namijenjena biciklima za koju je primljena potpora (km)
(f) Vozila s nultim i niskim emisijama i bicikli, infrastruktura za punjenje i opskrbu	x	(x)	(x)	(x)	(x)				(x)
(g) Cjenovno pristupačan i dostupan javni prijevoz (...), održiva mobilnost na zahtjev, usluge zajedničke mobilnosti i mogućnosti aktivne mobilnosti.	x					(x)	(x)	(x)	

Kazalo: Kad je riječ o zajedničkim pokazateljima označenima s (x), države članice i Komisija morat će se na pojedinačnoj osnovi dogovoriti o tome koje mjere, ako postoje, ne doprinose odgovarajućem pokazatelju i o njima se ne mora izvješćivati u dvogodišnjem izvješću o napretku.

	Pokazatelj rezultata 29 Smanjenje broja ranjivih korisnika prijevoza (%)	Pokazatelj rezultata 30 Smanjenje broja kućanstava pogođenih siromaštvom u pogledu prijevoza (%)	Pokazatelj rezultata 31 Smanjenje emisija stakleničkih plinova u cestovnom prometu
(d) Osigurati ciljane, dostupne i cjenovno pristupačne informacije, obrazovanje, osvješćivanje i savjetovanje			
(f) Vozila s nultim i niskim emisijama i bicikli, infrastruktura za punjenje i opskrbu	x	x	x
(g) Cjenovno pristupačan i dostupan javni prijevoz (...), održiva mobilnost na zahtjev, usluge zajedničke mobilnosti i mogućnosti aktivne mobilnosti.	x	x	x

Osim toga, za mikropoduzeća	Pokazatelj ostvarenja 33	Pokazatelj rezultata 34
	Broj ranjivih mikropoduzeća	Smanjenje broja mikropoduzeća (%)
(a) Obnova zgrada	(x)	(x)
(b) Pristup cjenovno pristupačnom energetski učinkovitom stanovanju, uključujući socijalno stanovanje		
(c) Dekarbonizacija elektrifikacijom grijanja i hlađenja u zgradama	(x)	(x)
(d) Osigurati ciljane, dostupne i cjenovno pristupačne informacije, obrazovanje, osvješćivanje i savjetovanje	(x)	(x)
(e) Rješenja za energetsku učinkovitost i odgovarajući instrumenti financiranja u skladu sa socijalnim ciljevima Fonda	(x)	(x)
(f) Vozila s nultim i niskim emisijama i bicikli, infrastruktura za punjenje i opskrbu	(x)	(x)
(g) Cjenovno pristupačan i dostupan javni prijevoz (...), održiva mobilnost na zahtjev, usluge zajedničke mobilnosti i mogućnosti aktivne mobilnosti.	(x)	(x)

Kazalo: Kad je riječ o zajedničkim pokazateljima označenima s (x), države članice i Komisija morat će se na pojedinačnoj osnovi dogovoriti o tome koje mjere, ako postoje, ne doprinose odgovarajućem pokazatelju i o njima se ne mora izvješćivati u dvogodišnjem izvješću o napretku.

Privremena izravna potpora dohotku	Pokazatelj ostvarenja 36	Pokazatelj ostvarenja 37	Pokazatelj rezultata 38	Pokazatelj rezultata 39
	Broj ranjivih kućanstava koja primaju privremenu izravnu potporu dohotku	Broj ranjivih korisnika prijevoza koji primaju privremenu izravnu potporu dohotku	Prosječna privremena izravna potpora dohotku po ranjivom kućanstvu (u eurima)	Prosječna privremena izravna potpora dohotku po korisniku prijevoza (u eurima)
Članak 2. Mjere u okviru kojih se pruža izravna potpora dohotku	x	x	x	x

Mogu postojati slučajevi u kojima prikupljanje točnih podataka o zajedničkim pokazateljima nije izvedivo. U takvim slučajevima države članice mogu predložiti izvješćivanje o procjenama na temelju jasnog obrazloženja neizvedivosti prikupljanja točnih podataka i pouzdane metodologije za procjene koju treba unaprijed dogovoriti s Komisijom.

PRILOG II.

Predložak izjave o upravljanju uz zahtjev za plaćanje u skladu s člankom 20.1.

Ja/Mi, niže potpisani (prezime(na), ime(na), titula/titule ili funkcija/funkcije), voditelj tijela imenovanog za potpisivanje izjava o upravljanju za socijalni plan za klimatsku politiku za XXX (broj CCI)

na temelju provedbe socijalnog plana za klimatsku politiku za XXX tijekom razdoblja od XX.XX.XXXX. do YY.YY.YYYY., na temelju vlastite prosudbe i svih informacija koje su mi/nam dostupne na dan podnošenja zahtjeva za plaćanje Komisiji, uključujući rezultate provedenih provjera upravljanja i revizija u vezi s rashodima uključenima u zahtjeve za plaćanje podnesene Komisiji za razdoblje od VV.VV.VVVV. do ZZ.ZZ.ZZZZ.,

te uzimajući u obzir svoje obveze u skladu s Uredbom (EU) 2023/995,

ovime izjavljujem/izjavljujemo sljedeće:

(a) informacije u zahtjevu za plaćanje pravilno su prikazane, potpune i točne u skladu s člankom 20. Uredbe (EU) 2023/995;

(b) rashodi nastali radi postizanja u potpunosti ostvarenih ciljnih vrijednosti i ključnih etapa u skladu su s primjenjivim pravom i upotrijebljeni su u svrhu za koju su namijenjeni;

(c) predmetna država članica nije poništila mjere povezane s ključnim etapama i ciljnim vrijednostima koje su prethodno postignute u zadovoljavajućoj mjeri.

Potvrđujem/potvrđujemo da se poduzimaju odgovarajuće mjere za otklanjanje nepravilnosti utvrđenih u završnim izvješćima o reviziji i kontroli u vezi s prethodnim zahtjevima za plaćanje. Potvrđujem/potvrđujemo i da su ciljne vrijednosti ili ključne etape čija se zakonitost i pravilnost trenutačno ocjenjuje isključeni iz računovodstvene dokumentacije do donošenja zaključka o ocjeni radi mogućeg uključivanja u sljedeći zahtjev za plaćanje.

Nadalje, potvrđujem/potvrđujemo pouzdanost podataka koji se odnose na pokazatelje, ključne etape i napredak u provedbi plana.

Potvrđujem/potvrđujemo postojanje djelotvornih i razmjernih mjera za suzbijanje prijevara koje uzimaju u obzir rizike utvrđene u tom pogledu.

Konačno, potvrđujem/potvrđujemo da nemam/nemamo saznanja ni o kakvim neobjavljenim informacijama koje se odnose na ugled u vezi s provedbom programa.

PRILOG III.

Komunikacija i vidljivost – članak 23.

Upotreba i tehničke značajke amblema EU-a („amblem”)

1.1. Amblem mora biti vidljivo prikazan na svim komunikacijskim materijalima koji se odnose na provedbu operacije, primjerice ispisanim ili digitalnim proizvodima i internetskim stranicama, uključujući verzije za mobilne uređaje, za javnost ili za sudionike.

1.2. Izjava „**Financira Europska unija – Socijalni fond za klimatsku politiku”** mora biti napisana u punom obliku i nalazi se pored amblema.

1.3. Tipografski oblici koji se mogu upotrebljavati uz amblem su sljedeći: Arial, Auto, Calibri, Garamond, Trebuchet, Tahoma, Verdana ili Ubuntu. Ne smiju se upotrebljavati kurziv, podcrtane varijacije i stilizirani fontovi.

1.4. Položaj teksta u odnosu na amblem ni na koji način ne smije ometati amblem.

1.5. Veličina fonta mora biti razmjerna veličini amblema.

1.6. Boja fonta mora biti plava „reflex blue”, crna ili bijela, ovisno o pozadini.

1.7. Amblem se ne smije mijenjati ni spajati s drugim grafičkim elementima ili tekstom. Ako se osim amblema prikazuju drugi logotipovi, amblem mora biti barem iste veličine (mjereno kao visina ili širina) kao najveći od drugih logotipova. Nijedan se drugi vizualni identitet ili logotip osim amblema ne smije upotrebljavati kako bi se istaknula potpora EU-a.

1.8. Ako se na istoj lokaciji odvija više operacija, koje primaju potporu iz istog instrumenta financiranja ili iz različitih instrumenata financiranja, ili ako se ista operacija naknadno dodatno financira, mora se prikazati barem jedna ploča ili reklamni pano.

1.9. Grafički standardi za amblem i definicija standardnih boja:

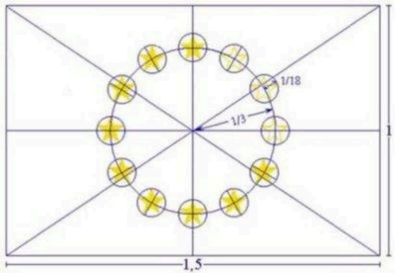
A. SIMBOLIČAN OPIS

Na nebeskoplavoj podlozi 12 zlatnih zvijezda oblikuje krug koji prikazuju povezanost naroda Europe. Broj zvijezda je stalan, pri čemu je broj 12 simbol savršenstva i jedinstva.

B. HERALDIČKI OPIS

Na nebeskoplavoj podlozi nalazi se krug od 12 zlatnih petokrakih zvijezda čiji se krakovi ne dodiruju.

C. GEOMETRIJSKI OPIS

Amblem ima oblik plave pravokutne zastave čija je osnovica jedan i pol puta dulja od stranice. Dvanaest zlatnih zvijezda na jednakim udaljenostima raspoređene su u nevidljiv krug čije je središte sjecište dijagonala pravokutnika. Polumjer kruga jednak je trećini visine stranice pravokutnika. Svaka zvijezda ima pet krakova koji su na obodu nevidljiva kruga čiji je polumjer jednak jednoj osamnaestini visine stranice pravokutnika. Sve su zvijezde osovljene, tj. jedan je krak uspravan, a dva su kraka u uspravnoj liniji pod pravim kutom na okomiti rub pravokutnika. Krug je uređen tako da su zvijezde raspoređene kao brojčanik na satu. Njihov je broj nepromjenjiv.

D. PROPISANE BOJE

Amblem je u sljedećim bojama: PANTONE REFLEX BLUE za površinu pravokutnika; PANTONE YELLOW za zvijezde

E. ČETVEROBOJNI POSTUPAK

Ako se upotrebljava četverobojni postupak, napravite dvije standardne boje upotrebom četiriju boja četverobojnog postupka.

PANTONE YELLOW može se dobiti upotrebom 100 % boje „Process Yellow”.

PANTONE REFLEX BLUE može se dobiti miješanjem 100 % boje „Process Cyan” i 80 % boje „Process Magenta”.

Internet:

PANTONE REFLEX BLUE odgovara boji mrežne palete RGB:0/51/153 (heksadecimalni zapis: 003399), a PANTONE YELLOW odgovara boji mrežne palete RGB: 255/204/0 (heksadecimalni zapis: FFCC00).

JEDNOBOJNI REPRODUKCIJSKI POSTUPAK

Ako se upotrebljava crna boja, nacrtajte crni pravokutnik i otisnite crne zvijezde na bijeloj podlozi.

Ako se upotrebljava plava boja („Reflex Blue”), upotrijebite omjer od 100 % boje „Reflex Blue”, a zvijezde neka budu bijele.

REPRODUKCIJA NA PODLOZI U BOJI

Ako ne postoji druga mogućnost osim pozadine u boji, pravokutnik treba imati bijeli obrub čija širina mora biti jednaka 1/25 visine pravokutnika.

Načela koja treće strane moraju poštovati pri upotrebi amblema EU-a utvrđena su administrativnim sporazumom s Vijećem Europe koji se odnosi na korištenje trećih strana europskim amblemom (SL C 271, 8.9.2012., str. 5.).

2. Licencija za prava intelektualnog vlasništva iz članka 49. stavka 6. daje EU-u najmanje sljedeća prava:

2.1. interna upotreba, tj. pravo na reprodukciju i umnožavanje komunikacijskih materijala i materijala povezanih s vidljivošću te njihovo stavljanje na raspolaganje institucijama i agencijama EU-a, tijelima država članica, te njihovim zaposlenicima;

2.2. reprodukcija komunikacijskih materijala i materijala povezanih s vidljivošću na bilo koji način i u bilo kojem obliku, u cijelosti ili djelomično;

2.3. komunikacija s javnošću u vezi s materijalima namijenjenima za komunikaciju i vidljivost uporabom bilo kojih sredstava komunikacije;

2.4. distribucija javnosti materijala namijenjenih za komunikaciju i vidljivost (ili njihovih preslika) u bilo kojem obliku;

2.5. pohrana i arhiviranje materijala namijenjenih za komunikaciju i vidljivost;

2.6. podlicenciranje pravâ na komunikacijske materijale i materijale povezane s vidljivošću trećim stranama.

KRATICE I SKRAĆENI NASLOVI

Uredba o zajedničkim odredbama (CPR) – Uredba (EU) 2021/1060 Europskog parlamenta i Vijeća od 24. lipnja 2021. o utvrđivanju zajedničkih odredaba o Europskom fondu za regionalni razvoj, Europskom socijalnom fondu plus, Kohezijskom fondu, Fondu za pravednu tranziciju i Europskom fondu za pomorstvo, ribarstvo i akvakulturu te financijskih pravila za njih i za Fond za azil, migracije i integraciju, Fond za unutarnju sigurnost i Instrument za financijsku potporu u području upravljanja granicama i vizne politike (SL L 231, 30.6.2021., str. 159.).

DNSH – Načelo nenanošenja bitne štete okolišnim ciljevima u smislu članka 17. Uredbe (EU) 2020/852.

Direktiva o energetskoj učinkovitosti – Direktiva (EU) 2023/1791 Europskog parlamenta i Vijeća od 13. rujna 2023. o energetskoj učinkovitosti i izmjeni Uredbe (EU) 2023/955 SL L 231, 20.9.2023., str. 1.

Direktiva o energetskim svojstvima zgrada – Direktiva (EU) 2024/1275 Europskog parlamenta i Vijeća o energetskim svojstvima zgrada (SL L, 2024/1275, 8.5.2024.).

Direktiva o ETS-u – Direktiva 2003/87/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 13. listopada 2003. o uspostavi sustava trgovanja emisijskim jedinicama stakleničkih plinova unutar Zajednice i o izmjeni Direktive Vijeća 96/61/EZ (SL L 275, 25.10.2003., str. 32.).

ETS2 – novi sustav trgovanja emisijama za sektor zgrada, sektor cestovnog prometa i dodatne sektore uspostavljen u poglavlju IV.a Direktive (EU) 2023/959 Europskog parlamenta i Vijeća od 10. svibnja 2023. o izmjeni Direktive 2003/87/EZ o uspostavi sustava trgovanja emisijskim jedinicama stakleničkih plinova unutar EU-a i Odluke (EU) 2015/1814 o uspostavi i funkcioniranju rezerve za stabilnost tržišta za sustav trgovanja emisijama stakleničkih plinova EU-a (SL L 130, 16.5.2023., str. 134.).

Financijska uredba – Uredba (EU, Euratom) 2024/2509 Europskog parlamenta i Vijeća od 23. rujna 2024. o financijskim pravilima koja se primjenjuju na opći proračun Unije (SL L, 2024/2509, 26.9.2024.).

Fond, SCF – Socijalni fond za klimatsku politiku.

Uredba o općem skupnom izuzeću – Uredba Komisije (EU) br. 651/2014 o ocjenjivanju određenih kategorija potpora spojivima s unutarnjim tržištem u primjeni članaka 107. i 108. Ugovora (Uredba o općem skupnom izuzeću, GBER) (SL L 187, 26.6.2014., str. 1.).

Uredba o upravljanju – Uredba (EU) 2018/1999 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. prosinca 2018. o upravljanju energetskom unijom i djelovanjem u području klime, izmjeni uredaba (EZ) br. 663/2009 i (EZ) br. 715/2009 Europskog parlamenta i Vijeća, direktiva 94/22/EZ, 98/70/EZ, 2009/31/EZ, 2009/73/EZ, 2010/31/EU, 2012/27/EU i 2013/30/EU Europskog parlamenta i Vijeća, direktiva Vijeća 2009/119/EZ i (EU) 2015/652 te stavljanju izvan snage Uredbe (EU) br. 525/2013 Europskog parlamenta i Vijeća (SL L 328, 21.12.2018., str. 1.).

VFO – višegodišnji financijski okvir.

Plan(ovi), SCP(ovi) – socijalni plan(ovi) za klimatsku politiku.

Uredba o Mehanizmu za oporavak i otpornost – Uredba (EU) 2021/241 Europskog parlamenta i Vijeća od 12. veljače 2021. o uspostavi mehanizma za oporavak i otpornost (SL L 57, 18.2.2021., str. 17.).

Uredba o Socijalnom fondu za klimatsku politiku – – Uredba (EU) 2023/955 Europskog parlamenta i Vijeća od 10. svibnja 2023. o uspostavi Socijalnog fonda za klimatsku politiku i o izmjeni Uredbe (EU) 2021/1060 (SL L 130, 16.5.2023., str. 1.).

Uredba o taksonomiji – Uredba (EU) 2020/852 Europskog parlamenta i Vijeća od 18. lipnja 2020. o uspostavi okvira za olakšavanje održivih ulaganja i izmjeni Uredbe (EU) 2019/2088 (SL L 198, 22.6.2020., str. 1.).